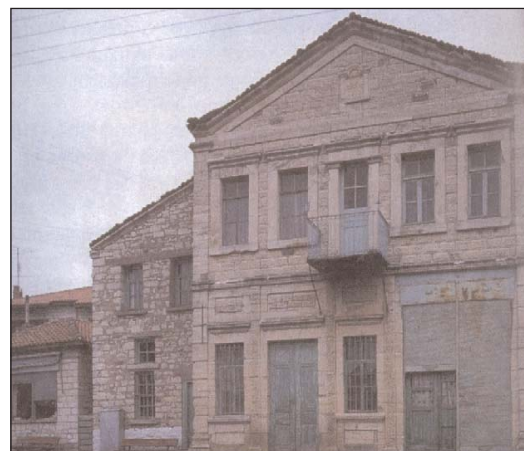

ΘΕΜΑ: «Η λαϊκή παράδοση στον τόπο μας»
10ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ
Σχολικός Σύμβουλος: Μακράς Άγγελος
Εκπαιδευτικός υλοποίησης: Τσιουβαλάς Δημήτριος
Τάξη Δ1

Επιμέρους θέματα:

- ◆ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΖΩΗ ΣΤΑ ΠΑΛΑΙΟΤΕΡΑ ΧΡΟΝΙΑ
- ◆ ΕΝΔΥΜΑΣΙΑ
- ◆ ΜΟΥΣΙΚΗ ΚΑΙ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ
- ◆ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ
- ◆ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ
- ◆ ΛΑΪΚΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ

Κριτήρια επιλογής του θέματος

- Το ενδιαφέρον των παιδιών να γνωρίσουν τη λαϊκή μας παράδοση.
- Η αναγκαιότητα να γνωρίσουν οι μαθητές τις ρίζες τους, για τις οποίες ελάχιστα γνωρίζουν ζώντας σε ένα αστικό περιβάλλον.
- Η πλούσια λαϊκή παράδοση του τόπου μας.
- Η ύπαρξη του Εθνολογικού Μουσείου που βρίσκεται κοντά στο σχολείο μας.
- Η σημασία της γνωριμίας και εξοικείωσης με την τοπική κοινωνία και τον τόπο στον οποίο ζούμε είτε γεννηθήκαμε σε αυτόν είτε όχι.
- Η διερεύνηση της τοπικής Ιστορίας από τους μαθητές τους φέρνει κοντύτερα στις ρίζες τους και τους βοηθά να συνειδητοποιήσουν ποιοι είναι και τους συμπιλιώνει με διαφορετικές τοπικές ταυτότητες (π χ. μετανάστες, μειονότητες) που συναντούν στις σύγχρονες κοινωνίες που ζουν.

Το θέμα έχει πολλές θεματικές υποενότητες οι οποίες μπορούν να διερευνηθούν μέσα από ποικίλα γνωστικά αντικείμενα διασφαλίζοντας έτσι τη διαθεματικότητά του.

Γενικοί στόχοι του σχεδίου εργασίας

- Να εξοικειωθούν οι μαθητές με την ολιστική και ενεργητική μέθοδο απόκτησης της γνώσης μέσα από τη διαθεματική προσέγγιση.

- Να προωθηθεί η ένταξη των μαθητών σε ομάδες και να αναπτυχθεί η συνεργασία και η αλληλεγγύη ανάμεσα τους.
- Να αναπτυχθούν οι κλίσεις, τα ιδιαίτερα ταλέντα και ενδιαφέροντα, οι πνευματικές και σωματικές ικανότητες των μαθητών αλλά και η κριτική και δημιουργική σκέψη.
- Να διασυνδεθεί το σχολείο με την ευρύτερη κοινωνία

Ειδικότεροι στόχοι του προγράμματος

- Η γνωριμία των μαθητών με τις παραδόσεις και τις ρίζες τους.
- Να ευαισθητοποιηθούν οι μαθητές και να γνωρίσουν την ιστορική και λαϊκή κληρονομιά της περιοχής τους μέσα από τη συγκέντρωση και καταγραφή του αντιστοιχού υλικού. Να καλλιεργηθεί θετική στάση για τοπικές δραστηριότητες κοινωνικού ή άλλου περιεχομένου.
- Να γνωρίσουν οι μαθητές την τοπική τους ταυτότητα και να την εντάξουν στο ευρύτερο πλαίσιο της ελληνικής κοινωνίας, της ευρωπαϊκής κοινότητας, των βαλκανικών χωρών. Να μάθουν να σέβονται το διαφορετικό.
- Να συνδέσουν το παρελθόν με το παρόν. Αυτή η γνώση και η αίσθηση συνέχειας θα οδηγήσει τους μαθητές στο σεβασμό για το «παλιό» και την προσαρμογή στο καινούριο.
- Να βελτιωθεί και να αναπτυχθεί η σχέση των μαθητών με το φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον στο οποίο ζουν.

Μεθοδολογία

- Μέθοδος project.
- Συγκρότηση ομάδων.
- Ανάλυση θεμάτων.
- Συζητήσεις στην ομάδα και οργάνωση της εργασίας.
- Έρευνα, επεξεργασία και αξιοποίηση πληροφοριών.
- Συνθετική επεξεργασία των στοιχείων που συγκεντρώθηκαν.
- Παρουσίαση των εργασιών.

Δραστηριότητες

Έρευνα Πηγών

- Συλλογή βιβλιογραφικού υλικού για την ιστορία, τη λαογραφία, τη γεωγραφία, την τοπική λογοτεχνία.
- Συλλογή χαρτών. Λευκώματα. Σύνταξη βιβλιογραφίας και συγγραφή κειμένων.
- Αναζήτηση αρχειακού υλικού π.χ. παλιές φωτογραφίες ή εφημερίδες κ.λ.π.
- Αναζήτηση υλικού από το διαδίκτυο.

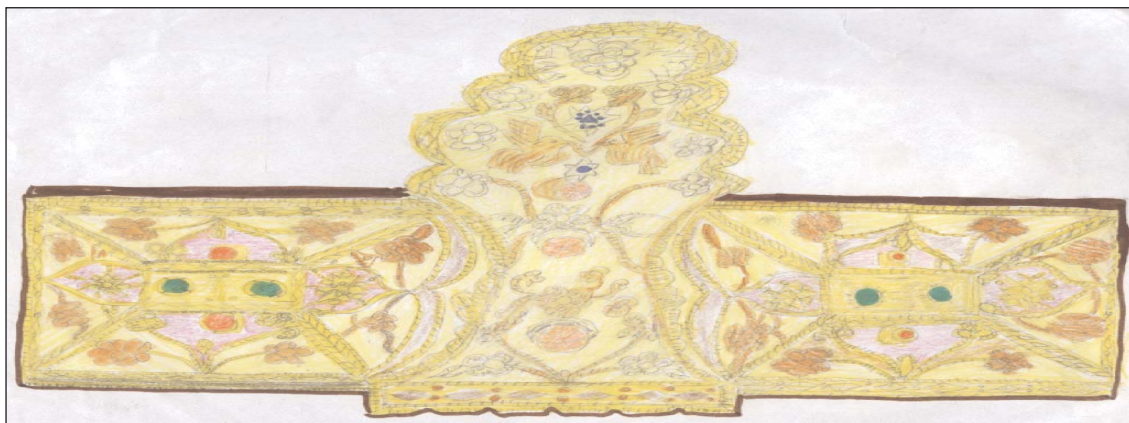
Έρευνα πεδίου-επισκέψεις

- Επισκέψεις στο Δήμο και αναζήτηση πληροφοριών.
- Επισκέψεις σε μουσεία, βιβλιοθήκες κ.λ.π.
- Συνεντεύξεις με ντόπιους λογίους και επιστήμονες.
- Συμμετοχή σε κοινωνικές εκδηλώσεις.
- Συλλογή παραδοσιακών τραγουδιών.
- Αναζήτηση πληροφοριών από τα μεγαλύτερα μέλη της οικογένειας, τους γείτονες, τους γέροντες και τις γερόντισσες.
- Καταγραφή βιογραφιών, συνεντεύξεων.
- Καταγραφή του υλικού που συλλέγεται από προφορικές μαρτυρίες ή παρατηρήσεις.

Δημιουργικές δραστηριότητες

- Φωτογράφιση (π.χ. παλαιών και σύγχρονων οικημάτων, εκκλησιών, περιοχών με ιδιαίτερη φυσική ομορφιά, τελετουργιών κ.λ.π. αλλά και των μαθητών την ώρα που εργάζονται).
- Ζωγραφική, κατασκευή κολάζ, πόστερ εμπνευσμένα από τη ζωή στο παρελθόν.
- Επεξεργασία χαρτών: π.χ. χαρτογράφηση της περιοχής και καταγραφή των οικημάτων σύμφωνα με τη χρονολογία κατασκευής τους.
- Θεατρικό παιχνίδι ρόλων από την καθημερινή ζωή των κατοίκων στο παρελθόν
- Εκμάθηση τοπικών χορών

Σύνθεση της εργασίας

- Ταξινόμηση και επιλογή του υλικού που θα χρησιμοποιηθεί για την παρουσίαση.
- Συγγραφή ή σύνθεση υλικού που να παρουσιάζει το ερευνητικό υλικό και την ερευνητική διαδικασία.
- Δημιουργία εντύπου.
- Προετοιμασία υλικού και έκθεση φωτογραφίας.

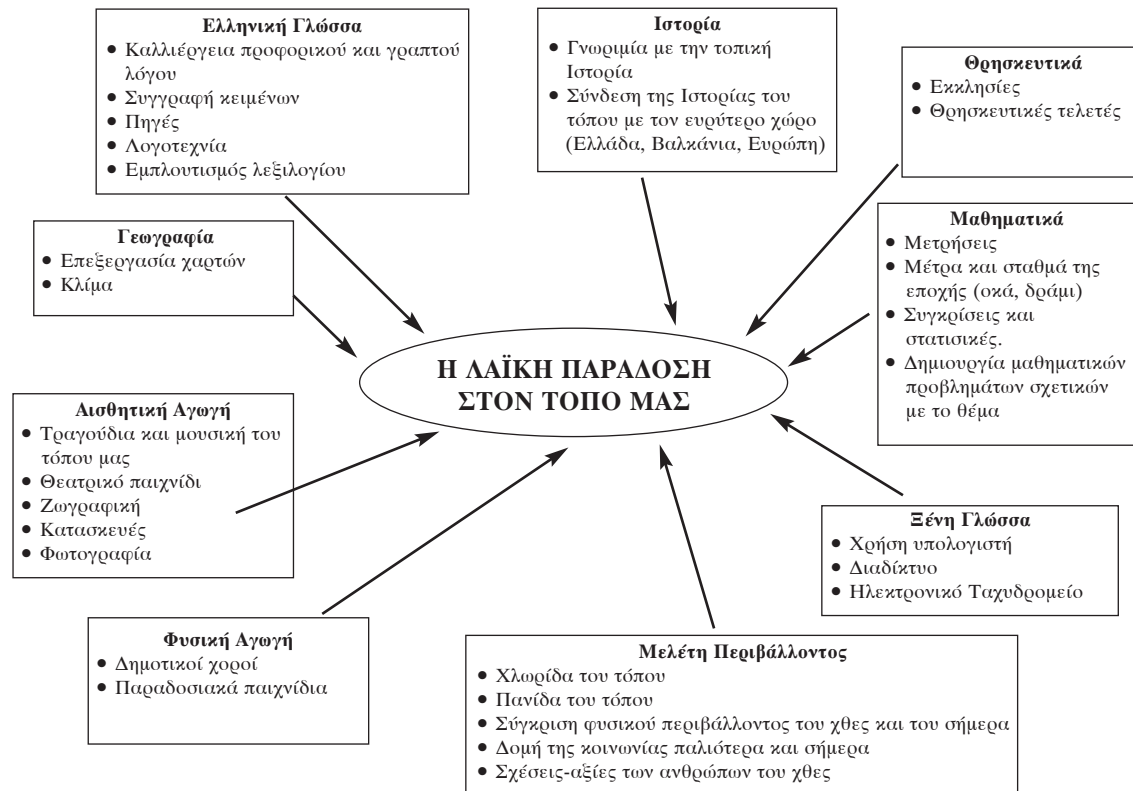
Αξιολόγηση - Παρουσίαση της εργασίας

Οι στόχοι επιτεύχθηκαν κατά το μεγαλύτερο μέρος:

- Οι μαθητές απέκτησαν γνώσεις
- Ανέπτυξαν ψυχοκινητικές δεξιότητες
- Απέκτησαν την ικανότητα να επεξεργάζονται δεδομένα, πληροφορίες και στοιχεία που συγκέντρωσαν.
- Είναι σε θέση να εξάγουν και να τεκμηριώνουν συμπεράσματα που προκύπτουν από στοιχεία, μετρήσεις κ.τ.λ.
- Αξιοποίησαν σε μεγάλο βαθμό τις νέες τεχνολογίες (υπολογιστές, διαδίκτυο, ψηφιακή φωτογραφική μηχανή)
- Καλλιέργησαν και διαμόρφωσαν αξίες, στάσεις και συμπεριφορές απέναντι στον εαυτό τους, την ομάδα, το περιβάλλον κ.τ.λ.
- Το θέμα προσεγγίστηκε διαθεματικά στην καθημερινότητα της εκπαιδευτικής διαδικασίας

Στα πλαίσια των εκδηλώσεων για τη λήξη του σχολικού έτους, έγινε η παρουσίαση των έργων των μαθητών στους συμμαθητές και στους γονείς τους με φωτογραφικό υλικό από τις φάσεις υλοποίησης και τις εργασίες που διεκπεραίωσαν σε όλη τη διάρκεια του προγράμματος.-

Διασύνδεση των μαθημάτων - Εξακτίνωση του σχεδίου εργασίας

ΘΕΜΑ: «Η ώρα»**ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΛΑΒΑΡΩΝ****Σχολικός Σύμβουλος:** Σεραφείμ-Ρηγοπούλου Ευαγγελία**Εκπαιδευτικός υλοποίησης:** Ταμιά Άννα**Τάξη Α΄****Μεθοδολογικό πλαίσιο**

Επιλογή θέματος: Τα παιδιά προερχόμενα από το νηπιαγωγείο στο οποίο εφαρμόζεται πιο ελεύθερο πρόγραμμα λειτουργίας δυσκολεύονται να προσαρμοσθούν στο πρόγραμμα λειτουργίας του σχολείου και εκδηλώνουν ανησυχία σχετικά με την εφαρμογή του προγράμματος του σχολείου (ώρα μαθήματος - διαλείμματος κ.λ.π.)

Στόχοι

Γνωστικοί στόχοι

- Εκμάθηση των αριθμών με παιγνιώδη τρόπο (πλαστελίνη - ξυλάκια κ.λ.π.)
- Να εξοικειωθούν τα παιδιά με την έννοια της ώρας.

Κοινωνικοί στόχοι

- Τα παιδιά ν' αντιληφθούν την γενικότερη κατανομή του χρόνου.
- Να αποκτήσουν υπευθυνότητα και να εξοικειωθούν με την εφαρμογή του προγράμματος λειτουργίας του σχολείου.

Ψυχοκινητικοί στόχοι

- Να ασκηθούν στις χειροκατασκευές.
- Να χαρούν με τις κατασκευές.

Γλώσσα

Βασική επιδίωξη είναι η κατανόηση της ώρας από τα παιδιά και η διάκριση μεταξύ της ώρας του μαθήματος και του διαλείμματος.

Τα κείμενα που θα χρησιμοποιήσουμε είναι τα εξής:

- Από τη Γλώσσα : σελ. 80 Τι ώρα είναι;
- Από τη Γλώσσα : σελ. 146 Όλοι δουλεύουν.
- Από τη Γλώσσα : σελ. 49 Πάλι δεν πρόλαβαν.
- Από τη Γλώσσα : σελ. 81 Πριν κοιμηθώ.
- Από το Ανθολόγιο : σελ. 14 Κικιρίκου! Να η αυγή!
- Από το Ανθολόγιο : σελ. 26 Το πρωινό ντύσιμο.
- Από το Ανθολόγιο : σελ. 157 Το ρολόι (ποίημα)

Τα παραπάνω κείμενα δε θα χρησιμοποιηθούν για την εκμάθηση των σχετικών γραμμάτων παρά μόνο για την ανάγνωση της ιστορίας ή την ανάλυση των εικόνων του.

Δε θα χρησιμοποιηθούν ακόμη για την εκμάθηση της ώρας, αλλά για τη διάκριση μεταξύ της ώρας μαθήματος και διαλείμματος.

Μελέτη Περιβάλλοντος

Τα κείμενα που θα χρησιμοποιηθούν από το σχολικό βιβλίο είναι:

- Πώς περνάει ο χρόνος.
- Το ρολόι μας δείχνει την ώρα.
- Πώς μετράμε το χρόνο.

Τα μαθήματα αυτά θα χρησιμοποιηθούν περιστασιακά και μόνο σε σχέση με το θέμα μας. Δε θα γίνεται συνολική εξέταση τους παρά μόνο θα αποτελούν έναυσμα για συζήτηση ή εξαγωγή κάποιων συμπερασμάτων. Πολύ χρήσιμες είναι οι σχετικές εικόνες.

Μουσική

Τα παιδιά θα μάθουν τραγουδάκια σχετικά με το θέμα όπως:

- Το ρολόι.
- Τρελό ξυπνητήρι.

Ακόμα θα μάθουν τραγουδάκια για τις τέσσερις εποχές.

Τεχνικά

Το βασικό μας υλικό θα είναι η πλαστελίνη για αριθμούς, γράμματα και άλλα σχεδιάκια. Θα κατασκευάσουμε ρολόγια και μέσα θα μάθουμε να βάζουμε τους αριθμούς στη σωστή τους σειρά.

Θα ζωγραφίσουν, θα κόψουν, θα φτιάξουν κολάζ.

Θεατρική αγωγή

Βασικός μας στόχος είναι τα παιδιά να παίξουν όσο το δυνατόν περισσότερο. Ένα σχετικό θεατρικό είναι: «Ο Χρόνος και οι 12 μήνες». Ένα σχετικό παιχνιδάκι είναι: «Ο Ρολογάς». Σε κάθε ευκαιρία τα παιδιά θα μπορούν να το παίζουν.

Σημαντική θέση επίσης θα κατέχει η ανάγνωση παραμυθιών για την ανάπτυξη της φαντασίας των παιδιών και για τον εμπλουτισμό του λεξιλογίου τους. Κύριο μέλημά μας είναι η δημιουργία ενός κλίματος χαράς και δημιουργικότητας.

Τα παραμύθια που θα διαβαστούν είναι:

- Δε θα σου ξαναπώ ψέματα. (Οι ιστορίες του Βαλντό) Χανς Βίλχεμ.
- Πες μου πώς να μάθω την ώρα με την Κοκκινοσκουφίτσα.
- Όταν ο Κούκος. (Μπέκη Μπλουμ).
- Πώς περνά τη μέρα μου.
- Ένα παγωτό διαρκεί λίγο (Κώστας Πούλος).
- Ο μικρός Συλβέστρο και η ώρα.
- Το ρολόι. (Β. Σουσλόφ)
- Το παραμύθι για το χομένο χρόνο. (Λιάνα Δασκάλοβα).
- Στο Κουρδιστάν. (Σειρά Ντενεκεδούπολη)
- Οι δυο υπναράδες συνεργάζονται.

Τα παιδιά με την βοήθεια της δασκάλας τους θα φτιάξουν ένα ερωτηματολόγιο που θα απευθύνεται στις μαμάδες, τις γιαγιάδες τους, μέσα από το οποίο θα συλλέξουν πληροφορίες για το πώς μετρούσαν παλαιότερα το χρόνο που δεν υπήρχαν ρολόγια, την εφεύρεση του ρολογιού και την εξέλιξή του μέχρι να φτάσουμε στη σημερινή μορφή.

Ακόμη τα παιδιά θα χρωματίσουν, θα κόψουν λεξούλες μέσα από κρυπτόλεξα.

Μαθηματικά

Θα χρησιμοποιήσουμε πλαστελίνη για να φτιάξουμε αριθμούς και άλλα σχέδια της αρεσκείας των παιδιών.

Με αυτά μέσα από παιχνίδι θα φτιάξουμε σύνολα, θα τα συγκρίνουμε, θα κάνουμε αντιστοιχίσεις κ.ά.

Θα κάνουμε αρκετές προσθέσεις και αφαιρέσεις με ρολόγια, καθώς και αρκετά προβλήματα σχετικά με την ώρα.

ΘΕΜΑ: «Σχολική εφημερίδα»
6/ΘΕΣΙΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΥΠΡΙΝΟΥ
Σχολικός Σύμβουλος: Κουραντζή Ευδοκία
Εκπαιδευτικός υλοποίησης: Πυροβολισιάνος Αρθούρος
Τάξη Δ΄

Στόχοι

1. Να γνωρίσουν τα παιδιά την έντυπη δημιουργία και προβολή.
2. Να εξοικειωθούν με τη συλλογή πληροφοριών είτε από έντυπα είτε από ανθρώπους σε θέσεις κλειδιά πέρα απ' το δημοτικό μας σχολείο.
3. Να δημιουργούν οι μαθητές εργασίες σύντομες με μια φωτογραφία και ένα σχετικό κείμενο.
4. Να γνωρίσουν τη διαδικασία της συνέντευξης. Να δημιουργούνται προβληματισμοί απ' όπου θα μετατρέπονται σε ερωτήσεις.
5. Να προβληματίζονται για το γύρω τους κόσμο και να τον ανακαλύπτουν συλλογικά.

A. Προβληματισμός

Ένα έντυπο, που στρέφεται και περιστρέφεται γύρω από τον κόσμο των παιδιών με τα ενδιαφέροντά τους, που προβάλλει τις δημιουργίες τους μέσα από ομάδες αλλά και ατομικά, μέσα στον σχολικό κόσμο, που δείχνει τις δραστηριότητες και τις ποικίλες εκφράσεις των μαθητών, παρακινεί και εντάσσει όλους τους μικρούς πολίτες σε κάτι κοινό, σε μια σχολική εφημερίδα, είναι πολύ ενδιαφέρον ακόμη και από πλευράς μεγάλης επιλογής θεμάτων και πάντα ενθουσιάζει.

B. Διαμόρφωση σχεδίων εργασίας

ΑΦΟΡΜΗΣΗ:

Τις ειδήσεις που ακούμε και βλέπουμε από την τηλεόραση, από εφημερίδες και από περιοδικά, ενημερωνόμαστε για επίκαιρα γεγονότα, γνωρίζουμε νέα θέματα, διασκεδάζουμε. Μπορούμε κι εμείς να εκφραστούμε μέσα από μια δική μας εφημερίδα.

▶ Χωρίζονται ανά 4 μαθητές σε ομάδες. Κάθε ομάδα αναλαμβάνει να συλλέξει στοιχεία και να ανακαλύψει άρθρα σε έντυπα και εφημερίδες, σχετικά προς το θέμα που έχει αναλάβει. Τα θέματα, χωρίζονται ανά μήνα ώστε να έχουμε μια συνέχεια των θεμάτων. Τα θέματα θέτονται από τους μαθητές, ανάλογα με τα ενδιαφέροντά τους. Γραπτά σε τετράδια, μαγνητοφωνημένα σε δημοσιογραφικό μαγνητόφωνο, με φωτογραφικό υλικό και με αποκόμματα άρθρων και εικόνων από πηγές εντύπων, τα υλικά αυτά συγκεντρώνονται, ταξινομούνται και τυπώνονται.

▶ Συνεργασίες με φορείς και άτομα σε καίριες θέσεις.

Δήμαρχος, Διεύθυνση Συννοριοφυλάκων, Δημοτική Βιβλιοθήκη, Κέντρο Υγείας, Ταχυδρομείο.

▶ Πεδία σύνδεσης με το Αναλυτικό Πρόγραμμα

Τα μαθήματα της Γλώσσα, της Ιστορίας, των Θρησκευτικών, του Εμείς και ο Κόσμος, η Αγωγή του Πολίτη, αποτελούν άριστο υλικό και αφορμή για παρεμβάσεις και πρωτοβουλίες των μαθητών μέσα από την ομαδική προβολή των απόψεών τους.

► **Χρονοδιάγραμμα ανάπτυξης του προγράμματος**

Η εφημερίδα ξεκινά τον Οκτώβριο έως και τον Δεκέμβριο.

Γ. Περάτωση του σχεδίου εργασίας - Αξιολόγηση

Φτάνοντας στο τέλος των εργασιών μας αξιολογούμε με διάλογο τι καταφέραμε να κάνουμε. Αναγνωρίζουμε τις δυνατότητές μας και τις αδυναμίες μας. Οι μαθητές προτείνουν τρόπους που θα μπορούσαμε να εφαρμόσουμε προκειμένου να βελτιωθούμε πιο πολύ.

Παρουσιάζουμε στο σχολείο, με τους μαθητές με διαφάνειες, της όλης πορείας μας στο χώρο της σχολικής μας εφημερίδας:

- A. Πως εργαστήκαμε, προβλήματα που αντιμετωπίσαμε. Κατά πόσο καλύψαμε τους στόχους μας.
- B. Θέματα που καλύψαμε, απόψεις που παρουσιάσαμε και εικαστικές παρεμβάσεις που κάναμε.

ΘΕΜΑ: «Πρόγραμμα διαπολιτισμικής εκπαίδευσης μέσα από αισθητική αγωγή»**12/ΘΕΣΙΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΟΡΕΣΤΙΑΔΑΣ****Σχολικός Σύμβουλος: Διαλεκτόπουλος Αθανάσιος****Εκπαιδευτικός υλοποίησης: Κοντογεώργος Ιωάννης****Τάξη ΣΤ'****Μερικά εισαγωγικά**

Το πρόγραμμα διαπολιτισμικής εκπαίδευσης μέσα από αισθητική αγωγή βασίζεται στην πεποίθηση ότι όλοι οι άνθρωποι είναι ίσοι, ότι οι πολιτισμικές διαφορές αποτελούν εμπλουτισμό και στοχεύει στην παροχή μιας παιδαγωγικής προσέγγισης που αναγνωρίζει τις διαφορές, ενώ παράλληλα προωθεί τις κοινές εμπειρίες. Αυτή η καλλιέργεια του σεβασμού της διαφορετικότητας, παράλληλα με τις αμοιβαίες ευθύνες, χαρακτηρίζει την αντίληψη του σχολείου για ισότητα και δικαιοσύνη.

Με το προγράμμα μας εισάγεται στην εκπαιδευτική πρακτική η κριτική, η αλληλεπίδραση, η αλληλεγγύη ενώ αποδίδεται στον πολιτισμό η πλήρης σημασία ως δυναμικό σύνολο που περιέχει τρόπους ζωής, συμβολισμούς, αξίες προφανώς χωρίς εμμονή στις εθνικές, γλωσσικές ή θρησκευτικές διαφορές, αλλά με μια τάση αποδοχής και αναγνώρισης πολιτισμικών ιδιαιτεροτήτων στην ίδια ανθρώπινη κοινότητα μεταξύ των διαφόρων στρωμάτων και κοινωνικών ομάδων.

Μέσα από την τέχνη, η διαπολιτισμική εκπαίδευση καταργεί τους λογοκριτικούς μηχανισμούς της λογικής, επιτρέπει την ανάδυση υποσυνείδητων στοιχείων και την επεξεργασία θεμάτων ταμπού. Η τέχνη, όπως άλλωστε και όλα τα θεωρητικά μαθήματα, θα πρέπει σύμφωνα με τους Borelli / Essinger να διδάσκεται έτσι ώστε να αναπτύσσει τα αισθήματα αλληλεγγύης μεταξύ των ανθρώπων και των ομάδων, τη συμπάθεια, την αντιεθνικιστική και αντιρατσιστική σκέψη. Η ποικιλία στη πολιτισμική-καλλιτεχνική έκφραση των ανθρώπων πρέπει να παρουσιάζεται θετικά και πάντα σε σχέση με το φιλοσοφικό, πνευματικό και κοινωνικό υπόβαθρο των πολιτισμών από τους οποίους παράγεται. Με το διαπολιτισμικό μάθημα της τέχνης οι μαθητές μπορούν να ανακαλύψουν ποιες ανάγκες και ποια προβλήματα είναι κοινά στους πολιτισμούς· μπορούν να μάθουν την πραγματική ιστορία των ανθρώπων.

Βασικοί παράγοντες για την εφαρμογή ενός ερμηνευτικού-εκπαιδευτικού προγράμματος διαπολιτισμικής εκπαίδευσης μέσα από αισθητική αγωγή είναι ο σαφής καθορισμός του θέματος, του περιεχομένου και των στόχων, ο προσδιορισμός του χώρου εφαρμογής και η επιλογή της μεθόδου εργασίας.

Σκοπός

- Η συμβολή στη δημιουργία αλληλέγγυων κοινωνιών, πολιτισμικά πλουραλιστικών.

Γενικοί στόχοι

- Η απόκτηση ικανότητας να ζει κάποιος αρμονικά σε μια πολυπολιτισμική κοινωνία.
- Η προώθηση δράσεων υποστήριξης της πολιτισμικής ποικιλομορφίας κατά την εκπαιδευτική διαδικασία.
- Η καλλιέργεια δεξιοτήτων με στόχο την ενθάρρυνση για τη δια βίου προσέγγιση του πολιτισμικά διαφορετικού.

Ειδικοί στόχοι

- Ανάπτυξη θετικών στάσεων απέναντι στη διαφορετικότητα των πολιτισμών, ώστε οι μαθητές να αποκτήσουν κίνητρα για την κατανόηση ξένων πολιτισμικών στοιχείων. Τέτοιες στάσεις είναι:
 - Ευαισθητοποίηση στη πολιτισμική ποικιλία
 - Συνειδητοποίηση των εννοιών της πολυπολιτισμικότητας και της ποικιλομορφίας των πολιτισμών
 - Εξοικείωση με την επαφή με διάφορα πολιτισμικά συστήματα
- Ανάπτυξη στρατηγικών επικοινωνίας και μάθησης.
- Ανάπτυξη μιας κουλτούρας που θα συντελέσει στην κατανόηση του πολυπολιτισμικού «κόσμου».

Λειτουργικοί στόχοι

- Να ασκηθεί ο μαθητής στις εκφάνσεις διαφόρων πολιτισμών.
- Να αναγνωρίζει τις ομοιότητες και διαφορές ανάμεσα σε διαφορετικούς πολιτισμούς.
- Να αναγνωρίζει και να αφομοιώνει στοιχεία ενός μη οικείου πολιτισμού, καθώς και να τα συγκρίνει με στοιχεία του δικού του πολιτισμού.
- Να χρησιμοποιεί συνδυασμούς αναφοράς αναγκαίους για μια «ενδοπολιτισμική» προσέγγιση.

Θεματολογία

Ενόψει των εορτών του Πάσχα επιλέχθηκαν εικονογραφικές παραστάσεις που αποδίδουν τη Σταύρωση και την Ανάσταση του Χριστού στην Ορθόδοξη και Δυτική αγιογραφική τέχνη. Θέματα με θρησκευτικό περιεχόμενο είναι από τα πιο δύσκολα για την εφαρμογή της διαπολιτισμικής αρχής, αφού η θρησκεία επηρεάζει σε πολύ μεγάλο βαθμό τις στάσεις και τις πεποιθήσεις των ανθρώπων. Βασικός στόχος του προγράμματος από τη διαπολιτισμική άποψη ήταν η 'διαδογματική' προσέγγιση του θέματος (Σταύρωση και Ανάσταση του Χριστού) και ο εντοπισμός των διαφορών και των ομοιοτήτων από δογματικής, κοινωνικής, πολιτισμικής και αισθητικής πλευράς με αποτέλεσμα τη μετάδοση γνώσεων και στάσεων ζωής στους μαθητές. Το πρόγραμμα προσπάθησε να δώσει στη θρησκεία τη θέση και τη σημασία που έχει, ως σημαντικού τμήματος της πολιτιστικής και πολιτισμικής παράδοσης ενός λαού, κάθε ανθρώπου, κάθε εποχής.

Μεθοδολογικές προσεγγίσεις

Ο εκπαιδευτικός στην εφαρμογή του προγράμματος χρησιμοποίησε διδακτικές στρατηγικές που αξιοποιούσαν τις μαθητικές εμπειρίες και ερωτήσεις που καθοδηγούσαν τους μαθητές στις φάσεις της συλλογικής διερεύνησης.

Ως μέθοδος χρησιμοποιήθηκε η μέθοδος των σχεδίων εργασίας που περιλαμβάνει δραστηριότητες διεπιστημονικές που διενεργούνται με συνεργατικό/βιωματικό τρόπο, στο χρόνο και το χώρο που απαιτείται για την ολοκλήρωσή τους. Οι μαθητές πραγματοποίησαν επίσκεψη, παρατήρησαν, κατέγραψαν, περιέγραψαν, επεξεργάστηκαν το θέμα που ανέλαβαν.

Το πρόγραμμα υλοποιήθηκε μέσα από την επίσκεψη των μαθητών στην αγιογραφημένη εκκλησία των Αγίων Ταξιαρχών στην πόλη της Ορεσιτιάδας. Έτσι εντάχθηκαν και ερευνήθηκαν οι εικονογραφικές παραστάσεις στο φυσικό τους περιβάλλον.

Στα πλαίσια της προγραμματισμένης επίσκεψης, έλαβε χώρα προετοιμασία για καλλιέργεια κατάλληλης συμπεριφοράς των παιδιών στο χώρο της εκκλησίας. Ο

δάσκαλος ευαισθητοποίησε τα παιδιά για το χώρο, τα βοήθησε να αντιληφθούν την αξία του, να νιώσουν ότι ο χώρος αυτός αποτελεί κοινή πνευματική περιουσία, ώστε να τον αγαπήσουν, να τον σεβαστούν και να δείξουν ενδιαφέρον για τις εικονογραφικές παραστάσεις.

Πριν την επίσκεψη προηγήθηκε προεργασία από το δάσκαλο που περιλάμβανε:

- Μελέτη των προς χρήση βιβλίων
- Πληροφόρηση για το χώρο και επίσκεψη για προσωπική ενημέρωση
- Συνάντηση με τον υπεύθυνο του χώρου
- Δημιουργία φύλλων εργασίας (ερωτηματολογίων)

Ο δάσκαλος θεώρησε επίσης καλό να φροντίσει για τη γραπτή συναίνεση των γονέων.

Για την επίσκεψη στο χώρο,

- Προσδιορίστηκε το μεταφορικό μέσο
- Ζητήθηκε η συμπαράσταση, βοήθεια γονέων για την ασφάλεια των παιδιών.

Η επίσκεψη ήταν διάρκειας 1½ ώρας: 45' διατέθηκαν για ξενάγηση-ερμηνεία και 45' για δραστηριότητες. Περιέλαβε επιτόπια ερμηνεία, συμμετοχή σε εργασία και έκφραση. Η επίσκεψη στο χώρο έγινε μια ευχάριστη εμπειρία προσαρμοσμένη στις ανάγκες και τις δυνατότητες των μαθητών.

Οι μαθητές αντί να παρακολουθήσουν τη συνήθη ξενάγηση-μονόλογο, βρέθηκαν αντιμέτωποι με ερωτήσεις που τους καλούσαν να έχουν ενεργό συμμετοχή. Εισήχθησαν έτσι στη λογική της περιήγησης σε αντιδιαστολή με αυτή του τουρισμού. Η διαφορά έγκειται στο ότι «ο τουρίστας απλώς θαυμάζει, ενώ ο περιηγητής μαθαίνει».

Ζητήθηκε από τα παιδιά να περιγράψουν τις εικονογραφικές παραστάσεις κατά χρώμα και σύνθεση (Σημ. Ο δάσκαλος φρόντισε να παρουσιάσει τις εικονογραφικές παραστάσεις - ορθόδοξης και δυτικής τέχνης - θέτοντάς τες σε διαπολιτισμική αντιπαράθεση).:

Τι χρώματα αναγνωρίζουμε;

- Είναι θερμά ή ψυχρά;
- Φωτεινά ή σκούρα;
- Χαρούμενα ή λυπηρά;
- Πώς μπορούμε να περιγράψουμε τις συνθέσεις;
- Ποιο είναι το κυρίως θέμα της κάθε πολυπρόσωπης σύνθεσης;
- Ποιο μέρος της κάθε σύνθεσης σας αρέσει περισσότερο;

Ο δάσκαλος με την ενεργό συμμετοχή των μαθητών ανέλαβε να σχολιάσει διαπολιτισμικά το κάθε θέμα, αναλύοντας τους συμβολισμούς και την εικονογραφική ερμηνεία των παραστάσεων.

Μόλις τελείωσε η διαδικασία της διαπολιτισμικής ερμηνείας ο υπόλοιπος χρόνος (45') προσφέρθηκε για ατομικές και ομαδικές δραστηριότητες. Κάθε παιδί έλαβε ένα φύλλο εργασίας (ερωτηματολόγιο) και κλήθηκε να απαντήσει σε απλές ερωτήσεις με στόχο την ενεργοποίηση της παρατηρητικότητας και της κρίσης του. Στη συνέχεια οι μαθητές χωρίστηκαν σε τρεις ομάδες, κάθε μια από τις οποίες ανέλαβε μια επιτόπια εργασία.

Στο σχολείο οι μαθητές φρόντισαν για:

- Δημιουργία προσωρινής βιβλιοθήκης
Συγκέντρωσαν σε ένα τραπέζι στην τάξη βιβλία, εφημερίδες, περιοδικά και δημιούργησαν μια προσωρινή βιβλιοθήκη. Χρησιμοποίησαν το υλικό αυτό δανει-

στικά για να εκτελέσουν διάφορες θεματικές δραστηριότητες.

- Διαμόρφωση γωνιάς διαπολιτισμικού μουσείου

Διαμόρφωσαν στην τάξη μια γωνιά και την ονόμασαν «γωνιά μουσείου». Εκεί συγκέντρωσαν ποικιλόμορφο εποπτικό υλικό σχετικό με το θέμα. Η γωνιά περιέλαβε και φωτογραφικό υλικό που αναρτήθηκε σε μαγνητικό πίνακα.

Σε ένα διδακτικό δώρο στο σχολείο το θέμα προσεγγίστηκε από διάφορες καλλιτεχνικές πλευρές υπό το πρίσμα της διαπολιτισμικότητας. Οργανώθηκαν εργαστήρια έκφρασης, δημιουργίας και αισθητικής απόλαυσης. Στην αίθουσα τεχνικών επιδιώχθηκε η ατομική έκφραση των παιδιών μετά από όλα όσα είδαν και τους έκαναν εντύπωση. Πρόκειται για την προσωπική σχέση των παιδιών με το θέμα, όπως αυτή εκδηλώθηκε στη δημιουργική εκφραστική τους ικανότητα (ζωγραφική, χειροτεχνία, θέατρο, μουσικό παιχνίδι κλπ). Δεν μπόηκαν περιορισμοί διότι δεν υπήρξε επιδίωξη να διδαχθούν στα παιδιά κάποιες συγκεκριμένες δεξιότητες.

Έγιναν οι ακόλουθες δραστηριότητες:

Ζωγραφική:

Διάλεξαν κάτι που τους ενδιέφερε. Π.χ. «Η ανάσταση του μαύρου Χριστού», «Η σταύρωση του Χριστού στην εποχή μας», κάνοντας διαπολιτισμικές αναφορές και αναγωγές στο παρελθόν και παρόν.

Η μελέτη του χρώματος έγινε με όλων των ειδών τις μπογιές, με τέμπερα, με κηρομπογιές, με ακουαρέλλα. Οι τεχνικές του μπατίκ, του κολλάζ και του χναριού συμπλήρωσαν την εικόνα. Διάφορες επιγραφές γράφτηκαν καλλιτεχνικά από μελλοντικούς γραφίστες σε διάφορες γλώσσες και με πολλούς τρόπους.

Κατασκευές-χειροτεχνία:

Κατασκευή του σταυρού του Χριστού με χαρτόνι ή με έτοιμα κινητά στοιχεία (lego). Οι γλυπτικές δυνατότητες αυξήθηκαν με τη χρήση διαφόρων ευκολοχείριστων υλικών όπως πηλός, γύψος και το παπιέ μασέ (papier-mache).

Μουσικό παιχνίδι:

Με αυτοσχέδια μουσικά όργανα διαφόρων λαών συνέθεσαν και παρουσίασαν ένα τραγούδι σε διαφορετικές γλώσσες π.χ. «Το μήνυμα της Ανάστασης του Χριστού στους λαούς».

Εικονογραφημένες ιστορίες:

Του στυλ Αστερίξ σχετικά με τη Σταύρωση του Χριστού.

Κάρτες:

Ζωγράφησαν κάρτες διαπολιτισμικού χαρακτήρα με θέμα την Ανάσταση του Χριστού. Τις διέθεσαν για να στείλουν τις πασχαλινές ευχές τους σε άλλα σχολεία. Μια ιδέα ήταν οι κάρτες να εκδοθούν και σαν ημερολόγιο.

Θεατρικό παιχνίδι:

Με τη δραματοποίηση της Σταύρωσης και της Ανάστασης του Χριστού οι μαθητές κινητοποιήσαν δυνάμεις κοινωνικές και πολιτιστικές.

Μέσα από τη θεατρική τέχνη οι μαθητές είχαν τη δυνατότητα να προσεγγίσουν διαπολιτισμικά και με μεγαλύτερη αμεσότητα το δόγμα και τις παραδόσεις των διαφόρων λαών σχετικά με τη Σταύρωση και Ανάσταση του Χριστού. Επιτεύχθηκε κατ' αυτόν τον τρόπο μια επικοινωνία διαπολιτισμική, αμφίδρομη και ουσιαστική.

ΘΕΜΑ: «Εγώ και οι άλλοι, όλοι εμείς, οι άνθρωποι της γης»**4ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΔΙΑΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ****Σχολική Σύμβουλος: Εξαμηλιώτων Μαρίνα****Εκπαιδευτικός υλοποίησης: Γραμματίκογλου Χρύσα**

Ο ρατσισμός, είναι μια μάλιστα, που έχει τις ρίζες του βαθιά στους αιώνες και δυστυχώς εξακολουθεί να ταλαιπωρεί τους ανθρώπους ακόμη και σήμερα.

Είναι μια μάλιστα την οποία εμείς οι εκπαιδευτικοί καλούμεθα ιδιαιτέρως να καταπολεμήσουμε. Η ανάγκη καταπολέμησης του ρατσισμού γίνεται στις μέρες μας ακόμη εντονότερη, καθώς στα σχολεία μας φοιτούν όλο και περισσότερα παιδιά διαφορετικής εθνικότητας και διαφορετικού θρησκευματος.

Λόγοι επιλογής του θέματος

Επιλέξαμε το θέμα «**Εγώ και οι άλλοι, όλοι εμείς...οι άνθρωποι της γης**» που αργότερα τα ίδια τα παιδιά του έδωσαν έναν πολύ τρυφερό τίτλο: «**Ο δρόμος της αγάπης**», όπως ονόμασαν και το σχετικό βιβλίο που δημιούργησαν γιατί:

- Μελετώντας το θέμα «Ο εαυτός μου» από την υλική αλλά και την ψυχολογική του υπόσταση, φτάσαμε στο θέμα της διαφορετικότητας, για το οποίο τα παιδιά έδειξαν πολύ ενδιαφέρον.
- Υπήρχε ανάμεσά μας ένα παιδί διαφορετικό, που άκουγε στο όνομα Φατμέ! Η διαφορετικότητά της και η σκληρή αντιμετώπισή της από τα άλλα παιδιά δημιούργησαν έντονη την ανάγκη ανάπτυξης του θέματος.
- Στη διερεύνηση του θέματος θα είχαμε τη βοήθεια δύο μητέρων που κατάγονταν από την Ολλανδία και τη Μολδαβία και άλλων που έζησαν για πολλά χρόνια στην Γερμανία, στο Βέλγιο και στην Αγγλία.
- Το θέμα συνδέεται με όλα τα γνωστικά αντικείμενα και προωθεί την ολόπλευρη ανάπτυξη των παιδιών

Στόχοι

Επιδιώξεις του σχεδίου εργασίας είναι τα παιδιά:

- Να γνωρίσουν τον τρόπο ζωής, τα ήθη και έθιμα, τις συνήθειες της καθημερινής ζωής ανθρώπων που προέρχονται από άλλες χώρες και πολιτισμούς.
- Να αποκτήσουν θετική στάση και σεβασμό απέναντι στα διαφορετικά χαρακτηριστικά των ανθρώπων, στη διαφορετική κουλτούρα και γλώσσα.
- Να κατανοήσουν ότι όλοι έχουμε τις ίδιες ανάγκες και τα ίδια δικαιώματα ανεξάρτητα από χρώμα, θρησκεία και τρόπο ζωής.
- Να βιώσουν και να καταλάβουν την αξία των εννοιών όπως αγάπη, ισότητα, αλληλοβοήθεια, σεβασμός στη διαφορετικότητα.
- Να νιώσουν πως ο δρόμος της αποδοχής και της αγάπης είναι ο μόνος που θα κάνει όλους τους ανθρώπους της γης ευτυχισμένους και τούτο τον πλανήτη έναν «επί γης παράδεισο» και...
- Πάνω απ' όλα να γίνει αποδεκτή η Φατμέ στο σύνολο τάξης.

Διάρκεια

Το σχέδιο εργασίας ξεκίνησε τον Οκτώβριο του 2003, η ανάπτυξή του γινόταν

σε καθημερινή βάση και ολοκληρώθηκε τον Δεκέμβριο της ίδιας χρονιάς, λίγο πριν τις διακοπές των Χριστουγέννων, με μια θεατρική παράσταση των παιδιών όπου οι έννοιες της αποδοχής, της αγάπης, της προσφοράς και της φιλίας συγκίνησαν όλους όσους την παρακολούθησαν.

Άξονες του σχεδίου εργασίας και μεθοδολογία

Οι άξονες του σχεδίου, όπως φαίνεται και στο ιστόγραμμα των παιδιών, είναι οι εξής:

- **Εγώ κι άλλοι όλοι εμείς, οι άνθρωποι της γης...**
 - Τα δικαιώματα των ανθρώπων
 - Προβληματισμοί και δραστηριότητες γύρω από την έννοια της αγάπης

- **Να γνωρίσουμε τη Φατμέ που είναι στην τάξη μας**

Σε όλη τη διάρκεια του προγράμματος τα παιδιά είχαν την ευκαιρία να ερευνήσουν, να θέσουν προβληματισμούς, να αναζητήσουν απαντήσεις και λύσεις σ' αυτούς, να δουλέψουν ομαδικά, να παρουσιάσει κάθε ομάδα τη δουλειά της, να παρακολουθήσουν ταινίες ανάλογες με το αντικείμενό μας, να εκφραστούν καλλιτεχνικά, να έρθουν σε επαφή με ανθρώπους διαφορετικής κουλτούρας...Η βοήθεια από πλευράς γονέων ήταν καθοριστική και ο ρόλος μου εμπνευστικός και συντονιστικός.

Διεπιστημονική ανάλυση

Δουλεύοντας το συγκεκριμένο πρόγραμμα βάσει των προτάσεων των παιδιών κινηθήκαμε σε όλα τα γνωστικά πεδία. Παρακάτω φαίνονται αναλυτικά οι δραστηριότητες που πραγματοποιήθηκαν.

1ο άξονας

Εγώ κι άλλοι όλοι εμείς, οι άνθρωποι της γης

ΕΡΕΥΝΑ

έντυπο υλικό για ό,τι αφορά τους ανθρώπους των άλλων χωρών

ΤΑΙΝΙΕΣ

- Ποκαχόντας
- Μουλάν
- Τσεμπακόλι
- Αλαντίν

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ ΑΠΟ

- κ. Άννα (Μολδαβή)
- κ. Ζανέτ (Ολλανδέζα)
- κ. Λίτσα(έζησε στη Γερμανία)
- κ. Ελένη (έζησε στο Βέλγιο)
- κ. Βάσω (έζησε στην Αγγλία)

ΠΡΟΦΟΡΙΚΗ ΕΚΦΡΑΣΗ

- Παρουσίαση υλικού
- Σύνταξη ερωτηματολογίου
- Προβληματισμοί - λύσεις

ΑΝΑΓΝΩΣΗ -ΓΡΑΦΗ

- Ντόμινο
- Λίστα ξένων ονομάτων

- Ελληνική και ξένη γραφή
- Συνταγές
- Βιβλίο (άνθρωποι της γης)

ΦΥΣΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

- ένα φανταστικό ταξίδι στον κόσμο με χρώματα και μουσικές (μιμήσεις)
- παιχνίδια και χοροί όλου του κόσμου

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ

- Αντιστοιχίες
- Ταξινομήσεις
- Σύνολα-Υποσύνολα

ΜΟΥΣΙΚΗ

- Μουσικές και τραγούδια άλλων χωρών
- «Σ' αγαπώ» σε όλες τις γλώσσες

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

- Παραμύθια από διάφορες χώρες της γης (αφρικάνικα,αραβικά, ευρωπαϊκά κ.α.)

ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

- Βλέπουμε στο χάρτη και στην υδρόγειο σφαίρα τις ηπείρους και τις χώρες για τις οποίες μιλάμε
- Προϊόντα που παράγονται σε άλλες χώρες
- Κατοικίες -ενδυμασίες-διατροφή
- Θρησκείες -Ιερά βιβλία
- Γιορτές
- Χαρακτηριστικά των ανθρώπων διαφόρων φυλών
- Συστήματα του ανθρώπινου σώματος

ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ

- Κολλάζ (βιβλίο)
- Ζωγραφιές
- Σημαίες

Ανάγκες επιθυμίες και δικαιώματα

ΕΡΕΥΝΑ

Έντυπο υλικό σχετικά με τα δικαιώματα των παιδιών

ΑΝΑΓΝΩΣΗ

- Η ιστορία της Unisef με λέξεις και εικόνες
- Τα δικαιώματα των παιδιών

ΠΡΟΦΟΡΙΚΗ ΕΚΦΡΑΣΗ - ΓΡΑΦΗ

- Πες στ' αστέρια μια ευχή
- Καταγραφή επιθυμιών, αναγκών, δικαιωμάτων
- Υποθέσεις (σκέψου πώς θα ήσουν χωρίς...)
- Διαπιστώσεις (είμαι χαρούμενος όταν..., είμαι λυπημένη όταν...)
- Σκέψεις και κρίση (είναι δικαίωμά μου να..., δεν είναι σημαντικό να...δεν επιτρέπεται να...)
- Καταγραφή των δικαιωμάτων

ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

- Δικαιώματα
- Φορείς που αγωνίζονται γι' αυτά
- Ισότητα, αλληλεγγύη, σεβασμός

- Ιστορική αναδρομή στην ιστορία της Unisef
- Χώρες που καταπατώνται τα ανθρώπινα δικαιώματα
- Υγεία σώματος και ψυχής (προϋποθέσεις)
- Η έννοια του πλησίον
- Προσευχή για τα παιδιά όλου του κόσμου

ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ

- Ομαδική εργασία με τα δικαιώματα των παιδιών
- Παιχνίδια με άχρηστα υλικά
- Φρίζα (τα παιδιά της γης χορεύουν)

ΜΟΥΣΙΚΗ (τραγούδια)

- Ρατσισμός
- Τι μικρός ο κόσμος μας
- Όμορφο είναι ν' αγαπάς

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

- Πες το κι έγινε
- Εγώ, εσύ κι εμείς
- Ειρήνη - ποιήματα

Προβληματισμοί και δραστηριότητες γύρω από την έννοια της αγάπης

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

- Περί μοναδικότητας
- Αποσπάσματα από το Μικρό Πρίγκιπα
- Το σχολείο των ζώων
- Περί συνεργασίας
- Δυο γάιδαροι μαλώνανε
- Δυο κασίκες σ' ένα στενό γεφύρι
- Ο μεγάλος θυμός της Νέλης
- Το θαλασσινό γεφύρι
- Ο Νταής

ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

- Βρες τρόπο να πεις σ' αγαπώ (πες το, χόρεψε το, χάιδεψε κλπ)
- Δώσε χαρά
- η αγκαλιά που τρέχει...
- το φιλί που τρέχει...
- πες κάτι όμορφο (τα κατάφερες, είσαι πολύ καλός κλπ.)
- Γίνε μια καρδιά που μεγαλώνει και χωράει τον κόσμο όλο
- Πάρε τη μάσκα...
- Καθρέφτες ψυχής
- Θεατρικό (το καλικαντζαράκι της Πρωτοχρονιάς)

ΦΥΣΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

- Παιχνίδια ομαδικά
- Παιχνίδια εμπιστοσύνης (π.χ. κλείνω τα μάτια και με οδηγείς, οι τραυματιοφορείς, το σκαμνάκι)
- Ένα παιχνίδι των αυτοχθόνων Αυστραλών «Το πάζλ με τα φύλλα»

ΕΚΦΡΑΣΗ - ΓΡΑΦΗ

- Συμπεριφορές που μας στεναχωρούν (τι προκαλούν στους άλλους, πώς να τις αντιμετωπίσουμε, συνέπειες αυτού που τις προκαλεί)

- Υποθέσεις π.χ. είσαι μόνος σ' ένα νησί. Τι θέλεις για να 'σαι ευτυχισμένος; Πες τι νιώθεις;
- Λίστα με λέξεις που εκφράζεται η αγάπη
- Το δέντρο της αγάπης
- Γέφυρες αγάπης

ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ

Τα παιδιά εκφράστηκαν μέσα από τη ζωγραφική ύστερα από την ανάγνωση των παραμυθιών

2ος άξονας

(Να γνωρίσουμε τη Φατμέ που είναι στην τάξη μας)

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ ΑΠΟ:

- την κ. Τζαβιντέ
- τον κ. Ασίμ (γονείς της Φατμέ)

ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ

- στο τζαμί
- στο χώρο του πύργου της βασιλοπούλας
- στο εκκλησάκι της Αγίας Μαρίνας
- στο σπίτι της Φατμέ

ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

- Βρίσκουμε στο χάρτη πού γεννήθηκε η Φατμέ (Γερμανία), πού ζει τώρα (Διδυμότειχο), πού μένει η γιαγιά της (Κομοτηνή)
- Αναφορά σε ιστορικά γεγονότα(πίωση του Βυζαντίου-ανταλλαγή πληθυσμών το 1922)
- Θρύλοι και παραδόσεις
- Ισλαμισμός - γιορτές
- Λαχματζούν-γλυκό των μουσουλμάνων

ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ

- Ζωγραφίζουμε ό,τι μας άρεσε από τους χώρους που επισκεφτήκαμε και τα παραμύθια που είπαμε
- Ετοιμάζουμε το «δώρο - καρδιά»
- Ετοιμάζουμε κοστούμια και μπομπονιέρες για την αναπαράσταση του γάμου

ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

- Αναπαράσταση ενός μουσουλμανικού γάμου και
- της βάφτισης των μουσουλμάνων

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Παραμύθια από τις:

- «Χίλιες και μία νύχτες»
- Το θαλασσινό γεφύρι
- Τα καινούρια παπούτσια

ΦΥΣΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

- Παιχνίδια
 - κυνηγητό
 - τζαμί

χορός

ΜΟΥΣΙΚΗ

- Ανατολίτικοι ρυθμοί
- Αντιρατσιστικά τραγούδια

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ

- Αρίθμηση στα ελληνικά και στα τουρκικά

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ

Χρήση φωτογραφικής μηχανής, μαγνητοφώνου, βίντεο

Προφορική έκφραση - Γραφή

- Ετοιμάζουν ερωτήσεις για τις συνεντεύξεις
- Εντυπώσεις από τις επισκέψεις
- Εκφράζουν τα συναισθήματά τους για τη Φατμέ
- Γράφουν τη συνταγή για το λαχματζούν (γλυκό)

Αξιολόγηση

Στο τέλος του προγράμματος τα παιδιά κατέθεσαν τα συναισθήματά τους για τη Φατμέ ζωγραφίζοντάς την. Στις ζωγραφιές τους κατέγραψα όσα μου είπαν γι' αυτήν.

Συζητήσαμε ακόμη τι άλλαξε στη σχέση τους με τους ανθρώπους και το νόημα της φράσης «όλοι εμείς...»

- Ο πρωταρχικός μου στόχος πέτυχε. Η Φατμέ έγινε αποδεκτή από όλους και ενσωματώθηκε στο σύνολο της τάξης.
Πέρα απ' αυτό όμως στα παιδιά δόθηκε η ευκαιρία
- Να ερευνήσουν τις ομοιότητες και τις διαφορές ανάμεσα σε ανθρώπους διαφορετικών πολιτισμικών ομάδων, εθνών και θρησκειών.
- Να συνειδητοποιήσουν πως οι διαφορές εμπλουτίζουν και επεκτείνουν τη ζωή μας.
- Να αρχίσουν να σκέφτονται έναν ευρύ κόσμο, στον οποίο ο σεβασμός στα δικαιώματα του ανθρώπου και η αγάπη, είναι σημαντικοί παράγοντες για μια «καλύτερη ζωή».

ΘΕΜΑ: «Καβάλα, η πόλη του καπνού»**10ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΒΑΛΑΣ****Σχολικός Σύμβουλος: Κωνσταντέλης Χαράλαμπος****Εκπαιδευτικός υλοποίησης: Μπουντζουκλή Νίκη**

Σκοπός του θέματος μας είναι να γνωρίσουμε την πόλη μας καλύτερα, να μάθουμε ότι σ' αυτήν την πόλη από τα μέσα του 19ου άρχισε να αναπτύσσεται ρεαγδαίο ρυθμό το καπνεμπόριο στην Καβάλα και η δεκαετία 1870 - 1880 ήταν «η δεκαετία της χρυσής εποχής του καπνού». Η δόξα του καπνού συνεχίστηκε μέχρι το 1950 και 55. Σήμερα οι καπναποθήκες έχουν γίνει ερείπια, έχουν μετατραπεί σε κέντρα διασκέδασης ή σε εμπορικά κέντρα.

Ο Δήμος Καβάλας μπόρεσε να διατηρήσει και να συντηρήσει μια από αυτές και μπροστά της να στήσει το άγαλμα του καπνεργάτη και να δώσει και να δώσει το όνομα στην πλατεία, την γνωστή σε όλους ως **πλατεία καπνεργάτη**. Στην προσπάθεια μας βοήθησε ο υπεύθυνος του Μουσείου καπνού κ. Νέρου Βασίλειος, τον οποίον ευχαριστούμε.

Πλατεία Καπνεργάτη

Το φύτεμα του καπνού με παραδοσιακό τρόπο

Πατρίδα του καπνού είναι η Ν. Αμερική. Στην Ευρώπη τον έφερε στα 1560 ο Γάλλος Νικότ, γι' αυτό και το κύριο συστατικό του καπνού ονομάστηκε νικοτίνη. Στην πατρίδα μας ευδοκίμει σε πολλά μέρη της κεντρικής και βόρειας Ελλάδας. Η πιο καλή ποιότητα βγαίνει στο Αγρίνιο και στη Ξάνθη.

Εδώ θα ασχοληθούμε με το παραδοσιακό φύτεμα του καπνού. Η σπορά του καπνού απαιτούσε σχετικά γόνιμο χωράφι. Στην αρχή της άνοιξης γινόταν ένα όργωμα και αργότερα κατά τα μέσα Μαΐου, ένα δεύτερο ώστε το χώμα να προετοιμαστεί καλύτερα, να αεριστεί και να γίνει πιο μαλακό. Ακολουθούσε η ισοπέδωση του χωραφιού, το «σβάρνισμα». Το όργωμα γινόταν με το αλέτρι και τα ζώα,

βόδια κυρίως ή μουλάρια. Χώριζαν το χωράφι σε κομμάτια πλάτους 5-6 μέτρων περίπου, με βαθιά αυλάκια σχηματίζοντας κατά κάποιο τρόπο τα παρτέρια.

Η σπορά γινόταν με το αλέτρι από τα μέσα Μαΐου ως τα μέσα Ιουνίου ανάλογα με τις καιρικές συνθήκες. Ήταν μια δουλειά αρκετά κουραστική. Χρειάζονταν πολλά χέρια. Πρωί- πρωί όλη η οικογένεια, μικροί και μεγάλοι, πολλές φορές μαζί και κάποιοι συγγενείς έφταναν στο χωράφι, που ήταν έτοιμο, από τις προηγούμενες μέρες. Άνοιγαν δίπλα στο χωράφι μια λακκούβα, έριχναν νερό, έκαναν λάσπη και λάσπωναν τις ρίζες των φυτών του καπνού. Αυτή ήταν εύκολη δουλειά και την έκανα τα παιδιά. Εν τω μεταξύ κάποιος μεγάλος, συνήθως ο πατέρας τραβούσε αυλάκια κατά το πλάτος στα έτοιμα κομμάτια, παρτέρια, του χωραφιού. Από πίσω τα παιδιά αράδιαζαν πάνω στα αυλάκια τα φυτά με τις λασπωμένες ρίζες σε απόσταση το ένα από το άλλο περίπου 15-20 εκ. Από πίσω ερχόταν οι γυναίκες με τα ξύλινα φυτευτήρια, έκαναν τρύπες, τοποθετούσαν το φυτό, το έσφιγγαν στο χώμα, κάνοντας δίπλα με το φυτευτήρι μια άλλη τρύπα. Τα φυτά έπρεπε να ποτιστούν, για να «πιάνουν», να ριζώσουν σίγουρα. Έτσι είχαν φροντίσει να κουβαλήσουν στο χωράφι νερό. Το νερό το τοποθετούσαν μέσα σε ειδικά δοχεία από λαμαρίνα, στις ποτιστήρες που είχαν εξωτερικά έναν σωλήνα που άρχιζε από τον πάτο και κατέληγε σε μια γυριστή στενή μύτη. Ένας άντρας πότιζε τα φυτά στα αυλάκια. Τώρα τα τελευταία χρόνια η σπορά του καπνού γίνεται με μηχανήματα και είναι πιο εύκολα.

Η ομάδα μας αποτελείται από την **Καρεκλά Μαρία** και την **Μιχαηλίδου Αγγελική**.

Στάδια επεξεργασίας του καπνού

Μετά την συγκομιδή τα φύλλα μέσα σε μεγάλα κοφίνια πηγαίνουν στο σπίτι.

Εκεί η πρώτη διαδικασία είναι το «μπούρλιασμα» του καπνού. Όλα τα μέλη της οικογένειας κάθονται καταγής και παίρνουν ένα - ένα φύλλο και το περνάνε από κάτι μεγάλες βελόνες, οι οποίες στην άκρη έχουν κλωστή. Έτσι με αυτόν τον τρόπο γίνονται αρμαθιές.

Ακολουθεί το στάδιο της αποξήρανσης. Η πιο καλή αποξήρανση γίνεται σε σκιερό μέρος ή κάτω από νάιλον. Μετά μαζεύουν τα φύλλα και κατά τον Δεκέμβρη τα δεματοποιούν, τέλος τα μεταφέρουν στο καπνομάγαζο αφού γίνει η αγορά τους από τους εμπόρους.

Εκεί η πρώτη διαδικασία στο καπνομάγαζο είναι η τόγκα, όπου χωρίζεται ο καπνός. Αυτή την διαδικασία την κάνει η ξεφυλλίστρια η οποία ξεφυλλίζει και διαχωρίζει το καπνό σε ποιότητες. Ύστερα γίνεται το κοσκίνισμα του καπνού για να φύγει το χώμα που έχει πάνω του ο καπνός. Μετά οι γυναίκες αφήνουν τα φύλλα

στο κυλιόμενο πάγκο και πάνε στη χαρμανιέρα. Εκεί ο χαρμαντζής έπαιρνε με τις χούφτες του τα καπνά, τα ανακάτευε, ώστε να πάρουν την ενιαία μορφή τους. Αν ο χαρμαντζής έβλεπε φύλλα άλλης ποιότητας καπνού τα έβγαζε έξω.

Για το μέρος αυτής της εργασίας ασχολήθηκαν οι: **Λάκας Σωτήριος και Τσικλητάρης - Καμπάκης Ιωάννης.**

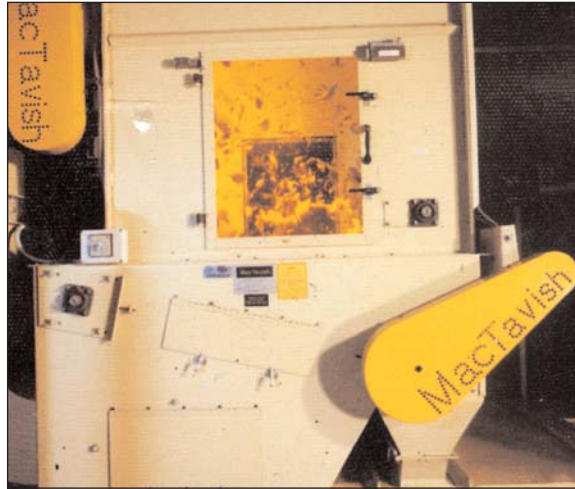
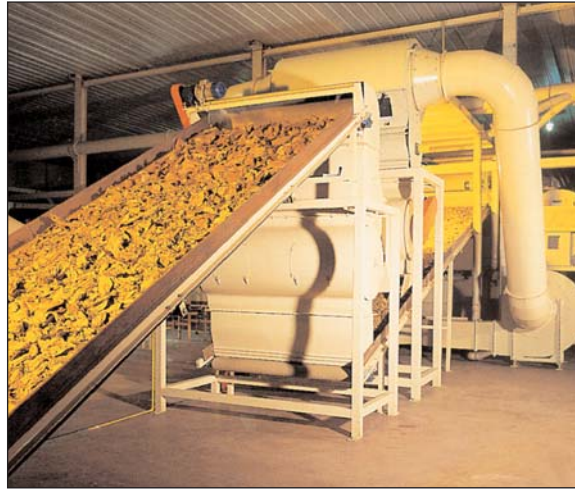
Σύγχρονη επεξεργασία του καπνού

Τα χωρικά δέματα αφού αγοραστούν από τους εμπόρους έρχονται από τον παραγωγό στα εργοστάσια των μεταποιητών, όπου και επεξεργάζονται. Επεξεργασία καπνού σημαίνει διαχωρισμός της ποιότητας των καπνών. Στην αρχή το χωρικό δέμα υγραίνεται, μετά δυο - δυο εργάτριες το ανοίγουν και το τοποθετούν πάνω σε ένα κυλιόμενο τραπέζι(ντιζάκι), όπου οι καπνεργάτριες χωρίζουν τα φύλλα του καπνού κατά ποιότητες (γράδα). Το επόμενο στάδιο είναι ο φούρνος και έπειτα οι διαχωριστές. Οι διαχωριστές είναι διάφορες κορδέλες και κόσκινα για να εξαφανιστούν οι ξένες ύλες που τυχόν είχε το δέμα. Τα καλά και καθαρά φύλλα τα ρίχνουν μέσα στο ταπί και από εκεί καταλήγουν στις χαρμανιέρες και χαρμανιάζονται (ανακατώνονται). Τέλος μπαίνουν σε ειδικά ρυθμισμένα μηχανήματα τα οποία έχουν την ικανότητα να συμπιέζουν, να κόβουν τα καπνόφυλλα σε δέματα των 29,5 κιλών το καθένα. Είναι η λεγόμενη τόγκα. Για τα δέματα αυτά υπάρχουν κατάλληλες εργάτριες που τα ράβουν με καινούρια τσούλια (τυποποιημένα). Με αυτήν την μορφή εξάγονται στις εταιρίες που παράγουν τσιγάρα.

Στην ομάδα μας συμμετείχαν οι: **Γαβριηλίδης Βασίλειος, Περιστερης Κυριάκος και Τσομπανούδης Ευάγγελος.**

Εμπόριο του καπνού και βλάβες από το κάπνισμα

Ο καπνός είναι ένα αγροτικό προϊόν που αποτελούσε και αποτελεί από τις αρχές του 20ου αιώνα το κυριότερο ελληνικό εξαγωγίμο προϊόν, καλύπτει το 50% της αξίας των αγροτικών εξαγωγών της χώρας μας. Σήμερα είναι το δεύτερο εξαγωγίμο προϊόν μετά το βαμβάκι.

Οι αγρότες παράγουν τον καπνό και το δεματοποιούν. Κατόπιν περνάνε οι έμποροι από τα σπίτια και «βαθμολογούν» την ποιότητα του καπνού. Ανάλογα με την ποιότητα δίνεται και η εμπορική αξία ανά κιλό στο καπνό. Πριν από την ένταξη της χώρας μας στην Ε.Ε. υπήρχε μόνο η εμπορική αξία του καπνού. Σήμερα όμως υπάρχει και η επιδότηση ανά κιλό καπνού. Τα καπνά τα αγοράζουν οι έμποροι στην Ελλάδα από τους αγρότες, τα επεξεργάζονται στα εργοστάσιά τους και τα πουλούν στις πολυεθνικές, οι οποίες κατασκευάζουν τα τσιγάρα.

Ο καπνός κατατάσσεται από τους ειδικούς επιστήμονες στις ουσίες που προκαλούν εξάρτηση. Με την καύση του τσιγάρου παράγονται 2000-2500 ουσίες. Οι ουσίες αυτές προκαλούν χρόνιες βλάβες στον άνθρωπο. Το παθητικό κάπνισμα είναι εξίσου βλαβερό με το ενεργό.

Αυτό που ενοχλεί τους καπνιστές είναι η νικοτίνη. Προκαλεί αλλαγές στο ενδοκρινικό σύστημα, τα αιμοφόρα αγγεία, το γαστρεντερικό και το νευρικό σύστημα.

Προσοχή: Οι μελέτες έδειξαν ότι πολλοί θάνατοι οφείλονται σε καρκίνο του πνεύμονα, του φάρυγγα, του στόματος και των φωνητικών χορδών. Οι υπόλοιποι σε παθήσεις της καρδιάς. Το τσιγάρο είναι υπεύθυνο για σοβαρότερα ιατρικά προβλήματα. Εκτός από αυτά που αναφέραμε το κάπνισμα στους τελευταίους έξι μήνες της εγκυμοσύνης μπορεί να προκαλέσει αποβολή ή παραμορφωμένα παιδιά. Άλλα γεννιούνται με χαμηλό βάρος και μπορούν να παρουσιάσουν μόλυνση του αναπνευστικού συστήματος. Απ' ότι βλέπουμε το κάπνισμα είναι μια μεγάλη μάστιγα που μπαίνει στο σπίτι μας χωρίς να το καταλάβουμε και πολύ δύσκολα μπορούμε να απαλλαγούμε από αυτό.

Στην ομάδα μας συμμετείχαν οι: **Βλασίδης Αλέξανδρος, Καμηλιώτου Χαρίκλεια, Μπαμπάκη Χρυσάνθη, Παχούμης Παναγιώτης, Σελάλα Πηνελόπη, Σπυριδωνίδου Φωτεινή.**

ΘΕΜΑ: «Το αμπέλι ως φυτό. Περιγραφή - Πολλαπλασιασμός**Ασθένειες εχθροί του φυτού»****18ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΒΑΛΑΣ****Σχολικός Σύμβουλος: Κωτσής Ηλίας****Εκπαιδευτικοί υλοποίησης: Δημητρακάκη Λεμονιά, Βεργίδου Σωτηρία****1. Ενημερωτικό σημείωμα προγράμματος Ευέλικτης Ζώνης**

Με την έναρξη της σχολικής χρονιάς εφαρμόστηκε στο σχολείο μας το πρόγραμμα της Ευέλικτης Ζώνης. Δε σας κρύβουμε, πως στην αρχή ήμασταν και οι δυο συναδέλφισσες φοβισμένες και αγχωμένες, γιατί για το σχετικό πρόγραμμα γνωρίζαμε θεωρητικά λίγα πράγματα. Διαβάσαμε όλα τα βιβλία που μας έστειλε το ΥΠΕΠΘ και ριχτήκαμε στη δουλειά. Δουλέψαμε όσο ήταν αυτό φυσικά εφικτό στην πρώτη τάξη με τη μέθοδο σχεδίων εργασίας.

Το πρώτο μας θέμα ήταν εύκολο και ευκαιριακό «**Το Φθινόπωρο**».

Τα παιδιά εργάστηκαν με πολλή όρεξη κι ετοίμασαν ένα φάκελο με τις εργασίες τους, οι οποίοι δόθηκαν στους γονείς όταν ήρθαν να ενημερωθούν για την πρόοδο των παιδιών τους. Ακούσαμε πολλά κολακευτικά λόγια για τη δουλειά που έγινε και τις γνώσεις που πήραν τα παιδιά τους. Αυτό μας έδωσε κουράγιο να συνεχίσουμε με περισσότερο μεράκι το δεύτερο θέμα μας «**Το αμπέλι**».

Αφορμή πήραμε από την εκπαιδευτική επίσκεψη του σχολείου μας σε συσκευαστήριο σταφυλιών, στο Μυρτόφυτο. Τα δυο τμήματα της πρώτης τάξης πήγαμε και σε έναν αμπελώνα που ήταν δίπλα. Παρατηρήσαμε τα κλήματα, τα σταφύλια και βγάλαμε αρκετές φωτογραφίες.

Μετά από μέρες και ενώ τελειώναμε το θέμα «**Φθινόπωρο**» ήρθαν στην τάξη οι φωτογραφίες από τον αμπελώνα. Τα παιδιά ενθουσιάστηκαν. Τότε γεννήθηκε η ιδέα και τη ρίξαμε στην τάξη αν ήθελαν τα παιδιά να μάθουν περισσότερα πράγματα για το αμπέλι και τα προϊόντα του. Απάντησαν με ενθουσιασμό ναι κι έτσι αρχίσαμε το δεύτερο θέμα

Πρώτα κάναμε το σχέδιο, πώς θα εργαστούμε. Μετά το μοιράσαμε στα παιδιά και ζητήσαμε να μας φέρουν πληροφορίες και υλικό.

Η ανταπόκριση ήταν μεγάλη. Οι γονείς πρόθυμα βοήθησαν τα παιδιά στη συγκέντρωση του υλικού και των πληροφοριών.

Στόχοι και σκοποί

Οι στόχοι και οι σκοποί που θέσαμε ήταν:

1. Να γνωρίσουν οι μαθητές το αμπέλι, σαν το κατ' εξοχήν καλλιεργήσιμο φυτό της περιοχής μας, που με την καλλιέργειά του και τα προϊόντα του δίνει εργασία σε πολλούς κατοίκους του νομού μας και οικονομικά οφέλη φυσικά.
2. Να μάθουν πώς καλλιεργείται και γιατί καλλιεργείται σ' αυτά τα μέρη (κλίμα κατάλληλο και έδαφος).
3. Να γνωρίσουν τα προϊόντα που παίρνουμε από το αμπέλι (σταφύλια. Κρασί, ούζο, τσίπουρο, κονιάκ, ρετσίνα, ξύδι, σταφίδα) και τη θρεπτική τους αξία.
4. Πώς γίνεται το κρασί και τα άλλα οινοπνευματώδη ποτά από τα σταφύλια, καθώς και τη σωστή λήψη αυτών και χρήση.
5. Τι λέει ο λαός μας για το αμπέλι και τον τρύγο (παραδόσεις, έθιμα).
6. Πώς οι αρχαίοι Έλληνες έμαθαν να καλλιεργούν το αμπέλι και ποιο θεό λά-

- τρευαν σα θεό του κρασιού και της διασκέδασης.
7. Το αμπέλι και το κρασί στη θρησκεία μας και τα μυστήρια.
 8. Να αγαπήσουν τη μάνα γη και τους νόστιμους καρπούς που μας δίνει (σταφύλια)

Διαθεματική εργασία

Για να πετύχουμε τους σκοπούς μας συνδέσαμε το θέμα με όλα τα μαθήματα.
Εμείς κι ο κόσμος: Το αμπέλι ως φυτό. Περιγραφή- Πολλαπλασιασμός-Ασθένειες εχθροί του φυτού.

Γλώσσα: Κάναμε διάφορες λεκτικές ασκήσεις, διαβάσαμε κείμενα, μύθους, συνταγές, παροιμίες, αινίγματα, ποιήματα σχετικά με το αμπέλι και τον τρύγο.

Μαθηματικά: Κάναμε ασκήσεις αρίθμησης, πρόσθεσης και αφαίρεσης με τσαμπιά, ρώγες, βαρέλια, μπουκάλια, ποτήρια κρασί κλπ.

Μουσική: Ακούσαμε από κασέτες και μάθαμε τραγούδια σχετικά με τον τρύγο και το αμπέλι και δραματοποιήσαμε το ποίημα «**Τσιριτρό**».

Τεχνικά: Δημιουργήσαμε 3 ταμπλώ με εικόνες, φωτογραφίες και λέξεις, που έχουν σχέση με όσα είδαμε, ακούσαμε και μάθαμε για το αμπέλι.

Ζωγραφίσαμε το αμπέλι, κάναμε τσαμπιά με τέμπρες, με καπάκια και τυπώματα, κάναμε κολάζ με γλασέ χαρτί τις ποικιλίες των σταφυλιών, παίξαμε με την πλαστελίνη και κάναμε σταφύλια ανάγλυφα.

Θρησκευτικά: Επισκεφτήκαμε την εκκλησία της ενορίας μας για να δούμε το τέμπλο, τις εικόνες και τα ψηφιδωτά, που απεικονίζεται η άμπελος και ν' ακούσουμε από τον ιερέα για το συμβολισμό του αμπελιού και του κρασιού στα μυστήρια της εκκλησίας μας.

Ιστορία: Μάθαμε για τους αρχαίους Έλληνες, την ενδυμασία τους, την τροφή και τα σκεύη που χρησιμοποιούσαν στην καθημερινή τους ζωή, πώς έμαθαν να καλλιεργούν το αμπέλι, σκεύη που χρησιμοποιούσαν για το κρασί, Διόνυσος θεός του κρασιού και της χαράς.

Δραστηριότητες

Επίσκεψη σε αμπελώνα και συσκευαστήριο σταφυλιών της περιοχής.

Επίσκεψη και παρατήρηση κληματαριών στη γειτονιά.

Τα παιδιά έφεραν διάφορες ποικιλίες σταφυλιών. Τα παρατήρησαν, τα έπλυναν, τα μύρισαν και τα γεύτηκαν.

Μητέρα ενός παιδιού από αμπελοχώρι έφερε δυο λεκάνες σταφύλια και φτιάξανε τα παιδιά μούστο. Άλλη μητέρα έγραψε σε βίντεο τη δραστηριότητα αυτήν.

Συγκέντρωση από τα παιδιά στην τάξη διαφόρων προϊόντων του αμπελιού, (σταφίδες, γλυκό, τσίπουρο, ξύδι κλπ.).

Φωτογραφίες απ' όλες τις δραστηριότητες.

Μια μητέρα έφτιαξε μουσταλευριά με το μούστο που φτιάξαμε στην τάξη και μας έφερε να φάμε.

Άλλη μέρα μητέρες έφεραν ντολμαδάκια, γλυκό κουταλιού και φάγαμε.

Ένα πρωινό φάγαμε σταφίδες και σταφιδόψωμο, που έφτιαξε μια μητέρα.
Συζητήσαμε για τη θεραπευτική αξία τους και αποφασίσαμε να το τρώμε συχνά για πρωινό στο σχολείο.

Έγινε δραματοποίηση των εργασιών του αμπελουργού: φύτεμα, σκάψιμο, ράντισμα, λίπανση, τρύγος, πατητήρι στην τάξη.

Δραματοποίηση του θεού Διόνυσου και των συνοδών του, με στολές και σκεύη, που χρησιμοποιούσαν την εποχή εκείνη και κλαδιά κισσού και αμπελιού.

Προγραμματίζαμε να επισκεφτούμε ακόμη ένα οινοποιείο ή τσιπουράδικο.

Να καλέσουμε ένα γεωπόνο ή αμπελουργό στο σχολείο.

Να επισκεφτούμε μια κάβα της πόλης μας.

Υλικά που χρησιμοποιήθηκαν

Εικόνες από περιοδικά - εγκυκλοπαίδειες, διαδίκτυο.

Βιβλία σχετικά με το αμπέλι.

Ανθολόγιο της τάξης.

Κασέτες με τραγούδια για το αμπέλι και τον τρύγο.

Παραμύθια.

Χάρτες Ν. Καβάλας, Ελλάδας, μεσογειακών χωρών.

Διαφάνειες.

Υφάσματα για δραματοποίηση.

Βιντεοκάμερα.

Φωτογραφική μηχανή.

Αξιολόγηση

Τελειώνοντας τα δυο θέματα που δουλέψαμε, διαπιστώσαμε πως πετύχαμε τους στόχους μας. Κυρίως πετύχαμε τη συμμετοχή των παιδιών με ευχαρίστηση και ενθουσιασμό στη διαπραγμάτευση των θεμάτων. Είδαμε πως τα παιδιά με το νέο τρόπο μάθησης, αντλούν πολλές πληροφορίες από διάφορες πηγές και μαθαίνουν. Επίσης όλοι όσοι συμμετέχουν σ' αυτήν τη διαδικασία, δάσκαλοι, γονείς διαπιστώσαμε ότι ψάχνοντας μάθαμε πολλά πράγματα.

ΕΥΕΛΙΚΤΗ ΖΩΝΗ

2. Ενότητα «Το αμπέλι στην αρχαία Ελλάδα»

Στόχος: Να γνωρίσουν τα παιδιά πως η αμπελοκαλλιέργεια ήταν γνωστή στους ανθρώπους από τα αρχαία χρόνια.

Να μάθουν πώς έκαναν οι πρόγονοί μας κρασί.

Να κατανοήσουν τη μεγάλη αξία του κρασιού και τη χρήση του για διατροφικούς, κοινωνικούς, θρησκευτικούς, ιατρικούς, οικονομικούς και πολιτιστικούς σκοπούς.

Να γνωρίσουν τα σκεύη που χρησιμοποιούσαν για τη φύλαξη, μεταφορά και σερβίρισμα του κρασιού.

Να γνωρίσουν το θεό του κρασιού, το Διόνυσο και τη λατρεία του από τους αρχαίους Έλληνες.

Η ενότητα χωρίζεται σε τρεις υποενότητες διάρκειας δύο διδακτικών ωρών η κάθε μία.

A. «Γνωριμία με τους αρχαίους Έλληνες»

Στόχος: Να γνωρίσουν τα παιδιά ποιοι ήταν οι αρχαίοι Έλληνες. Πώς ζούσαν, τι φορούσαν, τι έτρωγαν, ποιους θεούς λάτρευαν κλπ.

Υλικό: Διαφάνειες, εικόνες από βιβλία και περιοδικά, απομιμήσεις αρχαίων αγγείων, υφάσματα, σανδάλια.

Δραστηριότητες: Δραματοποίηση. Ντύνονται αρχαίοι Έλληνες και αναπαριστούν στιγμές από τη ζωή τους.

B. «Το κρασί στην αρχαία Ελλάδα»

Στόχος: Να γνωρίσουν πώς έφτιαχναν οι πρόγονοί μας το κρασί. Πώς το χρησιμοποιούσαν, τι σκεύη μεταχειριζόνταν και τι έθιμα είχαν σχετικά με τον τρύγο και το κρασί.

Δραστηριότητες: 1η και 2η ομάδα χρωματίζουν με ερυθρό χρώμα εικόνες με αγγεία που μεταχειριζόνταν για το κρασί και τις κόβουν (αμφορείς, κρατήρες, οινοχόες, κύλικες).

3η και 4η ομάδα κάνουν δραματοποίηση. Ντύνονται με υφάσματα, «πατούν» σταφύλια στο ληνό, κάνουν θυσίες στους θεούς, περιποιούνται την πληγή τραυματία με κρασί κλπ.

Γ. «Διόνυσος ο θεός του κρασιού»

Στόχος: Να γνωρίσουν την ιστορία του θεού και πώς δίδαξε στους ανθρώπους την καλλιέργεια του αμπελιού.

Να μάθουν τις γιορτές που έκαναν οι αρχαίοι για να τιμήσουν το θεό, τις εκδηλώσεις λατρείας και να δουν πώς μέσα από τη λατρεία του δημιουργήθηκε το σημαντικότερο πολιτιστικό στοιχείο που μας κληρονόμησαν, το θέατρο.

Υλικό: Διαφάνειες, στεφάνι από κισσό, ραβδί τυλιγμένο με κισσό (σύμβολα του Διόνυσου), εικόνες με το Διόνυσο, σκηνές από τη λατρεία του και από αρχαίο θέατρο, υφάσματα, μουσικά όργανα (φλογέρες, ντέφι, τουμπελέκι), καλαθάκια με σταφύλια.

Δραστηριότητες: Η 3η ομάδα κολλάει σε χαρτόνι τα αγγεία που είχε χρωματίσει, χωρίζοντάς τα σε ομάδες ανάλογα με τη χρήση τους.

Η 4η ομάδα κάνει κολλάζ με εικόνες σχετικές με τη λατρεία του Διόνυσου, κολλώντας από κάτω τις αντίστοιχες πληροφοριακές ετικέτες.

Όταν τελειώσουν παρουσιάζουν την εργασία τους στην υπόλοιπη τάξη κάθε ομάδα με τη σειρά

Η 1η ομάδα και η 2η κάνουν δραματοποίηση. Ντύνονται με τα υφάσματα, κάνουν κάποιο παιδί Διόνυσο, παίζουν δε μουσικά όργανα και χορεύοντας παρουσιάζουν το Διόνυσο και τη συνοδεία του να γλεντούν.

ΘΕΜΑ: Παρουσίαση-ανάλυση του λογοτεχνικού βιβλίου «Ο Θωμάς»**4ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΧΡΥΣΟΥΠΟΛΗΣ****Σχολικός Σύμβουλος: Θεοδωρίδης Θεόδωρος****Εκπαιδευτικός υλοποίησης: Τσομπανόπουλος Γεώργιος****Τάξη ΣΤ΄****Εισαγωγή**

Η ιδέα να ασχοληθούμε με την ανάλυση - παρουσίαση ενός λογοτεχνικού βιβλίου μας προέκυψε αρχικά μέσα από το Ανθολόγιο. Ήταν η στιγμή που διαβάσαμε το απόσπασμα από το βιβλίο της Λίτσας Ψαραύτη «Ο Θωμάς».

Το θέμα του έργου μας συγκίνησε. Πρόκειται για ένα παιδί πνευματικά καθυστερημένο. Με τη βοήθεια των γονιών του και του ειδικού σχολείου που παρακολουθεί καταφέρνει να αναπτύξει απίστευτες ικανότητες και να λάβει μέρος στους Ειδικούς Ολυμπιακούς Αγώνες. Εκεί καταφέρνει να ξεδιπλώσει το μεγαλείο της ψυχής του ύστερα από ένα απροσδόκητο γεγονός.

Δεν αργήσαμε να πάρουμε το βιβλίο και να το διαβάσουμε με πολλή διάθεση. Στην πορεία νιώσαμε την ανάγκη να μοιραστούμε όλα αυτά τα συναισθήματα που μας πλημμύρισαν με ανθρώπους που αγαπάμε: με φίλους, συγγενείς, συμμαθητές. Έτσι γεννήθηκε η ανάγκη της παρουσίασης του βιβλίου, που θα έκανε γνωστό το βιβλίο σε όλους. Ακολούθησε η ανάλυση για να φωτίσουμε και να χρωματίσουμε «γωνιές» που δε φαινόταν με την πρώτη ανάγνωση. Έτσι αρχίσαμε!

Αργότερα ξεκινήσαμε να ψάχνουμε και άλλες πτυχές του βιβλίου, όπως για παράδειγμα, τι είναι Ειδικοί Ολυμπιακοί Αγώνες, τι είναι παιδιά με νοητική υστέρηση, τι είναι ειδικά σχολεία και άλλα.

Σκοποί

Οι σκοποί που θέσαμε είναι:

- Να συνειδητοποιήσουμε πως μέσα από τα βιβλία μπορούμε να διασκεδάσουμε, να συγκινηθούμε, να ταξιδέψουμε, να προβληματιστούμε, να αλλάξουμε ή να διαμορφώσουμε στάση απέναντι σε κοινωνικά ζητήματα.
- Να συνειδητοποιήσουμε πως ανάμεσά μας ζουν και άνθρωποι, παιδιά με ιδιαίτερες ανάγκες ή και ικανότητες.
- Να νιώσουμε την ανάγκη να προσφέρουμε στους ανθρώπους που έχουν «αδυναμίες» και που μπορεί να είναι δίπλα μας χωρίς να αδιαφορούμε.
- Να συνειδητοποιήσουμε πως η μεγαλύτερη αρετή στον άνθρωπο είναι η ανθρωπιά.

Στόχοι

Στόχοι μας είναι:

- Να μάθουμε να σεβόμαστε όλους όσους διαφέρουν από εμάς, ανεξάρτητα από αδυναμίες και προβλήματα που αντιμετωπίζουν.
- Να αντιληφθούμε πως κάθε άνθρωπος κρύβει δικά του χαρίσματα, ξεχωριστές ικανότητες που τον κάνουν να διαφέρει αλλά και να διαπρέπει με αυτές ανεξάρτητα από την όποια υστέρηση που τυχόν παρουσιάζει.
- Να μάθουμε να αναλύουμε και να επεξεργαζόμαστε πληροφορίες αφού τις καταγράψουμε και τις οργανώσουμε.
- Να γνωρίσουμε πως δεν είμαστε εμείς οι καλύτεροι πάνω στη γη και πως όλοι έχουμε τις ίδιες ανάγκες και τα ίδια θεμελιώδη δικαιώματα.

- Να μάθουμε να κοιτάζουμε ένα πρόβλημα κατάματα και όχι να το καλύπτουμε, συζητώντας με ανθρώπους ικανούς να μας βοηθήσουν.
- Να καταλάβουμε πως κάθε φορά που προσθέτουμε ένα βιβλίο στη βιβλιοθήκη μας μεγαλώνει ο θησαυρός που κρύβουμε μέσα μας

Δραστηριότητες

Στο πλαίσιο της πραγμάτωσης των προαναφερομένων σκοπών και στόχων αναπτύχθηκε ένα σύνολο δράσεων σε τρεις φάσεις, οι οποίες σηματοδοτούν την συνολική πορεία εξέλιξης του σχεδίου εργασίας.

1η Φάση: Παρουσίαση βιβλίου

Διαδοχικά στάδια:

- Απόκτηση του βιβλίου από κάθε παιδί
- Ανάγνωση αποσπασμάτων του βιβλίου διαδοχικά από κάθε παιδί
- Επιλογή από κάθε παιδί ξεχωριστά του αποσπάσματος που του άρεσε περισσότερο. Αφήγηση.
- Ερμηνεία βασικών χαρακτήρων του έργου από ορισμένα παιδιά. Δραματοποίηση.
- Οργάνωση των αφηγητών και των προσώπων που θα υποδυθούν τους διαφόρους χαρακτήρες.
- Εναλλαγή των παιδιών (αφηγητές- ηθοποιοί) στο προσκήνιο, έχοντας το κείμενο στα χέρια τους ξετυλίγοντας την υπόθεση. Με διακριτική παρουσία κάποιο από τα παιδιά που γνωρίζει μουσική, κιθάρα ή πιάνο, επενδύει μουσικά την παρουσίαση.
- Διόρθωση και επιμέλεια των κειμένων ξεχωρίζοντας τα ουσιώδη από τις λεπτομέρειες.
- Τελική παρουσίαση του έργου πάντα με τα κείμενα στα χέρια.

2η Φάση: Ανάλυση του βιβλίου

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση της παρουσίασης του βιβλίου και με ιδιαίτερα έντονο το ενδιαφέρον των παιδιών για περαιτέρω ανάλυση, περάσαμε στη Β' φάση. Ο δάσκαλος της τάξης έχει πάρει θέση στην αίθουσα - σκηνή και γύρω του απλώθηκαν τα παιδιά. Άρχισε ένας διάλογος, μια συζήτηση που έριχνε σιγά - σιγά φως εκεί που κρύβονταν πολύτιμες πληροφορίες. Η πορεία της ανάλυσης κύλησε κυρίως διαθεματικά ως εξής:

✓ Ιστορική αναφορά

Αναφερθήκαμε στην αρχαία Σπάρτη όπου πετούσαν τα παιδιά που είχαν προβλήματα στον Καιάδα.

✓ Λογοτεχνικά κείμενα

Τα παιδιά διάβασαν κείμενα που έγραψαν τα ίδια για την ιστορία που διάβασαν, έκαναν κριτική στα πρόσωπα του έργου, δημιούργησαν μόνα τους θεατρικούς διαλόγους, τους οποίους είχαν νωρίτερα υποδυθεί, έγραψαν ποιήματα αφιερωμένα στο Θωμά.

✓ Ζωγραφική - Κολάζ

Τα παιδιά ζωγράρισαν ελεύθερα με θέμα την ιστορία του Θωμά και εξέθεσαν τις ζωγραφιές τους.

Φιλοτέχνησαν την αφίσα της εκδήλωσης καθώς και την πρόσκληση. Κολλήσανε σε χαρτόνι καρτελίτσες, στις οποίες έγραψαν τα συναισθήματά που ένιωσαν διαβάζοντας το βιβλίο, και το πλαισίωσαν με χρώμα που δήλωνε την ψυχοσύνθεσή τους. Ένας μαθητής με ταλέντο στη ζωγραφική, ταλέντο που διέθετε και ο πρωταγωνιστής της ιστορίας μας, ζωγράφιζε πάνω σε καβαλέτο καθ' όλη τη διάρκεια της εκδήλωσης ένα σχετικό θέμα.

✓ Μουσική

Τα παιδιά τραγουδούν χορωδιακά δυο τραγούδια με συνοδεία μουσικού οργάνου. Επέλεξαν τραγούδια του Νταλάρα και της Μούσχουρη, όπως και ο Θωμάς.

✓ Μυθολογική αναφορά

Αναφορά στο Σίσυφο. Η μητέρα ένιωθε όπως και αυτός.

✓ Αναφορά στη Γεωγραφία

Στην Αμερική, στην Κέννα, στην Ιταλία. Τα παιδιά επεσήμαναν τις χώρες στο χάρτη και ανέφεραν λίγα στοιχεία για αυτές.

✓ Αναφορά στα Μαθηματικά

Δυσκολία του μαθήματος, ανάλογα ποσά, αριθμός θεατών και θέσεων στο στάδιο, σύγκριση με άλλα στοιχεία.

✓ Αναφορά στα Θρησκευτικά

Η αγάπη που δίδαξε ο Χριστός, στοιχείο αναφοράς του βιβλίου.

✓ Αναφορά στο μάθημα της Αγωγής του Πολίτη

Τι είναι ομογένεια, ίσα δικαιώματα και ευκαιρίες για τα παιδιά όλου του κόσμου, κατασκευή κάρτας με τα άρθρα της Σύμβασης των δικαιωμάτων των παιδιών

✓ Αναφορά στην Ολυμπιακή παιδεία - Ολυμπιακούς Αγώνες

Τι είναι, ποιο το μήνυμά τους, πότε ξεκίνησαν, τι είναι Ειδικοί Ολυμπιακοί Αγώνες.

✓ Αναφορά στις Ξένες γλώσσες

Βρίσκουμε ξενόγλωσσες λέξεις στο κείμενο, εξηγούμε από πού προέρχονται, τι σημαίνουν, πώς βρέθηκαν στο ελληνικό κείμενο.

Τέλος ακολούθησαν ερωτήσεις όπως: ποια πρόσωπα εκπέμπουν θετική και ποια αρνητική ενέργεια, αν προβληματιστήκαμε για κάτι και τι, πού συγκινηθήκαμε και πού γελάσαμε, τι θα ζωγραφίζαμε και γιατί, αν θα ενσαρκώναμε ένα πρόσωπο ποιο θα ήταν αυτό, αν έχουμε κρυψίνια ηρώων, τι είδους αφήγηση είχε το βιβλίο και τι είδος λογοτεχνικού έργου είναι, πού εστιάζει το βιβλίο και ποιες ανατροπές και κορυφαία γεγονότα είχε, ποιος ο χρόνος της ιστορίας και ποια ήθη και έθιμα αναδύονται μέσα από το βιβλίο, ποια η κεντρική ιδέα ο τίτλος και γιατί, πώς σας φαίνεται το τέλος, πώς κρίνετε τη στάση του κράτους και των πολιτικών και άλλες πολλές.

3η Φάση: Δρώμενο με το μήνυμα του βιβλίου

Ακολουθεί ένα δρώμενο με θέμα το μήνυμα των Ολυμπιακών Αγώνων. Τα παιδιά κρατώντας δυο δάδες απαγγέλλουν φράσεις από τους πρώτους Ολυμπιακούς Αγώνες. Αναφέρουν στοιχεία γι' αυτούς, όπως και για τους Ειδικούς, δίνουν στους θεατές το μήνυμα που πηγάζει από τους Ολυμπιακούς και τέλος τραγουδούν τον Ολυμπιακό ύμνο.

Παρουσίαση

Το όλο σχέδιο εργασίας παρουσιάστηκε από την ΣΤ΄ τάξη σε όλη τη σχολική κοινότητα στα πλαίσια των εκδηλώσεων για την Παγκόσμια ημέρα παιδικού λογοτεχνικού βιβλίου στις 2 του Απριλίου.

Αξιολόγηση

Σα συμπέρασμα μπορεί να λεχθεί ότι κατά τη διάρκεια του σχεδίου εργασίας οι μαθητές επέδειξαν υψηλό βαθμό συμμετοχής, συνεργάστηκαν ικανοποιητικά, και το παιδαγωγικό κλίμα που διαμόρφωσε η συμπεριφορά τους αποτέλεσε εφαλτήριο για άλλες δραστηριότητες που ακολούθησαν. Το τελικό προϊόν χαρακτηρίστηκε, κατά γενική ομολογία, από την ακρίβεια, την οργάνωση και την πληρότητα της στοχοθεσίας.

ΘΕΜΑ: «Η λαϊκή αγορά σήμερα»
6/Θέσιο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΠΟΛΟΧΩΡΙΟΥ
Σχολικός Σύμβουλος: Κορωνή Καίτη
Εκπαιδευτικοί υλοποίησης: Πηξαρά Χαρίκλεια
Τάξη Γ΄

Επιλογή Θέματος

Η επιλογή του θέματος έγινε με αφορμή α) Την ανάγνωση του κειμένου «Η Λαϊκή Αγορά» από το βιβλίο της Γλώσσας της Γ΄ Τάξης (Β΄ τεύχος) και β) το ενδιαφέρον των μαθητών που διαπιστώθηκε από την συζήτηση που ακολούθησε για το συγκεκριμένο θέμα.

Στόχοι του θέματος

- A. Να γνωρίσουν οι μαθητές από κοντά τα προϊόντα που πωλούνται στη λαϊκή αγορά και τη διαδικασία προώθησής τους στο αγοραστικό κοινό.
- B. Να γίνουν οι ίδιοι υποψήφιοι πελάτες για να μάθουν να αναγνωρίζουν την σωστή ποιότητα των προϊόντων και να γίνουν υπεύθυνοι καταναλωτές.
- Γ. Να μάθουν ποιοι ελέγχουν τις λαϊκές αγορές και με ποιον τρόπο.
- Δ. Να συλλέξουν πληροφορίες για τις ομοιότητες-διαφορές που υπάρχουν στη λαϊκή αγορά-όπως λειτουργεί στη χώρα μας - σε σύγκριση με τις αγορές των χωρών της Ανατολής. Επιπλέον να γνωρίσουν τη λειτουργία της, άλλοτε (αρχαία Ελλάδα, Ρώμη) και τώρα.
- Ε. Να μάθουν τον τρόπο διακίνησης των προϊόντων από τον τρόπο παραγωγής τους ως τη λαϊκή αγορά.
- Στ. Να μάθουν να αναζητούν πληροφορίες αξιοποιώντας πηγές που αναφέρονται στο θέμα, μέσα και έξω από το σχολείο.

Κατά τη μελέτη του θέματος αξιοποιήθηκε ο ομαδοσυνεργατικός τρόπος εργασίας. Οι μαθητές της τάξης χωρίστηκαν σε τέσσερις ομάδες και κάθε ομάδα εργάστηκε κυρίως σε ένα από τα παρακάτω θέματα:

- Η λαϊκή αγορά στην Αρχαία Ελλάδα και στην Αρχαία Ρώμη.
- Η λαϊκή αγορά στις χώρες της Ανατολής.
- Η λαϊκή αγορά σήμερα.
- Η λαϊκή αγορά στα Μ.Μ.Ε.

Στη συνέχεια αναζήτησαν πληροφορίες σε βιβλία, περιοδικά, εφημερίδες, εγκυκλοπαίδειες. Το παραπάνω υλικό εμπλουτίστηκε με φωτογραφίες, τραγούδια, ποιήματα, βιντεοταινίες.

Δραστηριότητες

- Έγινε ιστορική αναδρομή για το πώς λειτουργούσε η λαϊκή αγορά στην Αρχαία Ελλάδα και στη Ρώμη. Στη συνέχεια αναφέρθηκαν στοιχεία για τις λαϊκές αγορές ξένων χωρών - κυρίως της Ανατολής - αναφορικά με τη λειτουργία και τα προϊόντα τους.
- Μιλήσαμε για τα προϊόντα που διατίθενται στη λαϊκή αγορά και τον τρόπο μεταφοράς τους από τον τόπο παραγωγής ως τους πάγκους της λαϊκής.
- Πραγματοποιήθηκε επίσκεψη στο χώρο της Λαϊκής αγοράς στην πόλη της Δράμας όπου με την διακριτική καθοδήγηση της εκπαιδευτικού οι μαθητές παρατήρησαν όλα όσα συνέβαιναν στην λαϊκή Αγορά και διατύπωσαν τις απορίες και τους προβληματισμούς τους.

Δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση στον τρόπο προβολής των προϊόντων από τους παραγωγούς ή τους εμπόρους, στις λεκτικές εκφράσεις που χρησιμοποιούνται, στις σχέσεις που αναπτύσσονται στο χώρο της λαϊκής αγοράς, στις τιμές, στο παζάρι που γίνεται.

Οι μαθητές μαγνητοφώνησαν ήχους και πήραν συνεντεύξεις από τους εμπόρους τις οποίες και κατέγραψαν.

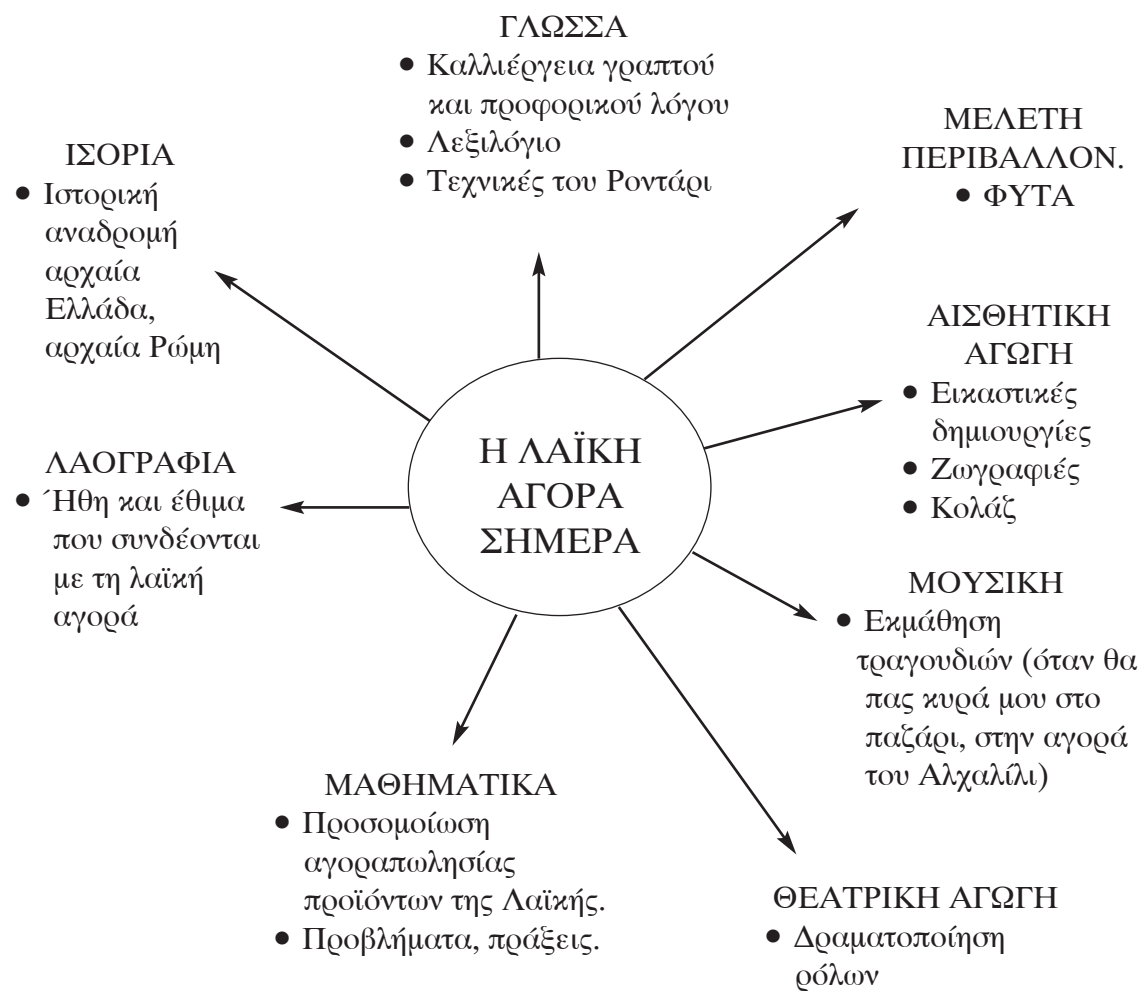
Φωτογράρισαν τους πάγκους, τα προϊόντα και σκηνές της λαϊκής αγοράς. Αγόρασαν λουλούδια, βότανα, φρούτα και άλλα μικροπράγματα σύμφωνα με τις προτιμήσεις των μελών της κάθε ομάδας.

Αίσθηση προκάλεσε το πόσο αποτελεσματικά υποκατέστησαν οι μαθητές για λίγο τον έμπορο σε κάποιο πάγκο πώλησης λουλουδιών.

Κατά την επιστροφή τους στην τάξη οι μαθητές κάθε ομάδας έγραψαν «Σκέφτομαι και γράφω» με τίτλο «Οι εντυπώσεις μου από τη Λαϊκή Αγορά».

- Κατά τη διάρκεια του προγράμματος οι μαθητές της τάξης κατασκεύασαν κάρτες με υλικά που αγόρασαν από την λαϊκή και τις πούλησαν σε μαθητές του σχολείου. Τα έσοδα διατέθηκαν για τις ανάγκες του προγράμματος.
- Κατασκεύασαν κολλάζ με φωτογραφίες αντικειμένων της λαϊκής.
- Δημιούργησαν ένα πολύπτυχο με σκηνές που τους εντυπωσίασαν.
- Φύτεψαν και με ιδιαίτερο ζήλο, ανέλαβαν τη φροντίδα των φυτών που αγόρασαν από τη λαϊκή αγορά.
- Στην τάξη μας παίξαμε με τις λέξεις «λαϊκή - σύννεφο» με στόχο την παραγωγή προφορικού λόγου και την προαγωγή της ομιλίας και της σωστής ακρόασης των μαθητών. Προς τούτο εφαρμόσαμε την τεχνική του Ροντάρι «φανταστικό διώνυμο».
- Κατασκευάσαμε την «Πέτρα στην λίμνη» του Ροντάρι επίσης για παραγωγή

- γραπτού λόγου συμπαρασύροντας στο νου εικόνες, ήχους, συνειρμούς.
- Δημιουργήσαμε ακροστοιχίδα όπως παρακάτω:
Λ α χ α ν ι κ ά: Τα βρίσκουμε στη λαϊκή.
Α χ λ ά δ ι α: Αλλιώς τα λέμε απίδια.
Ι ν δ ί α: Χώρα της Ανατολής με λαϊκή αγορά.
Κ ε ρ ά σ ι α: Κόκκινα λαχταριστά με κουκούτσι.
Η μ έ ρ α: Γίνεται η λαϊκή αγορά την
Α ν τ ί δ ι α: Γίνονται σαλάτα.
Γ α ρ ί φ α λ α: Ωραία λουλούδια της λαϊκής.
Ο ρ τ α ν σ ί α: Λουλούδι που είδαμε στην λαϊκή.
Ρ ο ύ χ α: Αγοράζουμε και τέτοια στη λαϊκή.
Α λ χ α λ ί λ ι: Στην αγορά του
 - Οι μαθητές δραματοποίησαν σκηνές της λαϊκής αγοράς που τους κέντρισαν το ενδιαφέρον. Κάθε ομάδα ετοίμασε τον πάγκο της με αντικείμενα που επέλεξε η ίδια και τα μέλη της υποδύθηκαν ρόλους (πωλητών, αγοραστών, αγορανόμου κ.α.) διανθίζοντας τις συναλλαγές τους με χιούμορ και φαντασία. Στο σημείο αυτό έγιναν εμπεδωτικές ασκήσεις πράξεων στα πλαίσια των μαθηματικών.
 Προσπαθήσαμε να προσεγγίσουμε το θέμα όσο το δυνατόν από περισσότερες πλευρές και στα πλαίσια του αναλυτικού προγράμματος. Παραθέτουμε το σχέδιο διαθεματικής προσέγγισης που εφαρμόσαμε:

Παρουσίαση του έργου των μαθητών

Η κάθε ομάδα συνέθεσε την εργασία της και την παρουσίασε στις άλλες ομάδες. Από τα μέλη των άλλων ομάδων διατυπώθηκαν ερωτήσεις - απορίες και δόθηκαν απαντήσεις στο μέτρο του δυνατού. Οι παρουσιάσεις έγιναν με τρόπο ευρηματικό.

Διαβάστηκαν ολιγοσέλιδα γραπτά κείμενα, ακούστηκαν ήχοι της λαϊκής αγοράς, παρουσιάστηκαν σλάιτς και φωτογραφίες, διαβάστηκαν μέρη λογοτεχνικών κειμένων και όλοι οι μαθητές τραγούδησαν από κοινού το «Όταν θα πας κυρά μου στο παζάρι».

Όλες οι ομάδες μαζί ύστερα από συζήτηση κατέληξαν σε συμπεράσματα για τη σωστή επιλογή και αγορά των προϊόντων.

Αξιολόγηση

- Η αξιολόγηση έγινε τόσο κατά την εξέλιξη του προγράμματος όσο και κατά την ολοκλήρωσή του (τελική αξιολόγηση)
- Δόθηκε στους μαθητές φύλλο αξιολόγησης, με το οποίο η εκπαιδευτικός αποτίμησε την αποτελεσματικότητα του σχεδίου εργασίας.
- Την εργασία αξιολόγησαν ο διευθυντής, οι εκπαιδευτικοί του σχολείου, καθώς και οι γονείς των μαθητών.

Βιβλιογραφία

- Βασική εγκυκλοπαίδεια «Κοντέου»
- «Επιστήμη και ζωή»
- «Στη Λαϊκή, στη Λαϊκή» Ελ. Βαλαβάνη
- «Ελευθεροτυπία», «Έθνος», «Χρονόμετρο»
- «Στην Αρχαία Ελλάδα», Εκδόσεις «Κέδρος»
- «Ιστορίες και παιχνίδια» Ματίνα Σιάκη, Εκδόσεις Πατάκη.

Μέρος της διαδικασίας του προγράμματος παρουσιάστηκε ως δειγματική διδασκαλία στους εκπαιδευτικούς των Γ' και Δ' τάξεων όλων των σχολείων της Ευέλικτης Ζώνης της Δ' Εκπαιδευτικής Περιφέρειας Π.Ε. Ν. Καβάλας με την ευθύνη της Σχολικής Συμβούλου κας Καίτης Κορώνη.

